

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-4-11

Do druku nr 3939

Warszawa, 21 marca 2011 r.

Pan
Grzegorz Schetyna
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

W załączeniu przekazuję, zgodnie z wymogami art. 34 ust. 4a regulaminu Sejmu, **projekty aktów wykonawczych** do przesłanego w dniu 1 marca 2011 r. rządowego projektu ustawy:

**- o zmianie ustawy - Prawo atomowe
oraz o zmianie niektórych innych
ustaw.**

Z poważaniem

(-) Donald Tusk

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI

z dnia

w sprawie szczegółowych zasad tworzenia i działania Lokalnych Komitetów Informacyjnych oraz ich współpracy z kierownikami jednostek organizacyjnych prowadzących działalność związaną z narażeniem na promieniowanie jonizujące polegającą na budowie, rozruchu, eksploatacji i likwidacji obiektu jądrowego będącego jednocześnie obiektem energetyki jądrowej

Na podstawie art. 39n ust. 9 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe (Dz. U. z 2007 r. Nr 42, poz. 276 z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

- § 1. 1. W skład Lokalnego Komitetu Informacyjnego, zwanego dalej „komitetem” wchodzi:
- 1) przedstawiciele gmin wyznaczeni przez wójtów (burmistrzów, prezydentów) w liczbie nie większej niż 1 z każdej z gmin, na terenie której zlokalizowany jest obiekt energetyki jądrowej w rozumieniu art. 39l pkt 1 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe (Dz. U. z 2007 r. Nr 42, poz. 276, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”;
  - 2) członkowie społeczności lokalnej, w rozumieniu art. 39l pkt 2 ustawy, którzy łącznie spełniają następujące warunki:
    - a) ukończyli 18 lat,
    - b) korzystają z pełni praw publicznych,
    - c) złożyli zgłoszenie o udziale w pracach komitetu w urzędzie gminy, o którym mowa w pkt 1.
  2. Przedstawiciele, o których mowa w ust. 1 pkt 1 właściwe gminy wyznaczają nie później niż w okresie 14 dni od dnia, w którym decyzja o pozwoleniu na budowę obiektu energetyki jądrowej w rozumieniu art. 39l pkt 1 ustawy stała się ostateczna.
  3. W pracach komitetu, z głosem doradczym, mogą uczestniczyć eksperci zewnętrzeni.
- § 2. 1. Zgłoszenia, o którym mowa w § 1 ust. 1 pkt 2 lit. c) można dokonać nie wcześniej niż w dniu, w którym decyzja o pozwoleniu na budowę obiektu energetyki jądrowej w rozumieniu art. 39l pkt 1 ustawy stała się ostateczna.
2. Zgłoszenie winno mieć formę pisemną i powinno zawierać:
    - 1) imię i nazwisko zgłaszającego;
    - 2) adres zamieszkania zgłaszającego.

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 93, poz. 583 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 18, poz. 97 i Nr 168, poz. 1323 oraz z 2010 r. Nr 107, poz. 679.

3. Zgłoszenie może zawierać adres poczty elektronicznej zgłaszającego.
  4. Rezygnacja z członkostwa w Komitecie dokonuje się poprzez złożenie stosownego oświadczenia w formie pisemnej w urzędzie gminy, o którym mowa w § 1 ust. 1 pkt 1.
- § 3.**
1. Komitet monitoruje działalność, o której mowa w art. 39n ust. 4 pkt 1 ustawy.
  2. Monitorowanie działalności, o której mowa w ust. 1 odbywa się w szczególności poprzez:
    - 1) wizyty na terenie objętym realizacją inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej;
    - 2) wizyty w obiekcie energetyki jądrowej;
    - 3) spotkania z kierownikiem jednostki organizacyjnej realizującej inwestycję w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej lub wykonującej działalność związaną z narażeniem na promieniowanie jonizujące, polegającą na budowie, rozruchu, eksploatacji lub likwidacji tego obiektu lub z osobami przez niego wyznaczonymi;
    - 4) uzyskiwanie informacji i wyjaśnień od kierownika jednostki organizacyjnej, o której mowa w pkt. 3;
    - 5) uzyskiwanie informacji z innych źródeł;
    - 6) analizę i ocenę informacji zebranych w wyniku działań opisanych w pkt. 1 – 5.
- § 4.**
1. Komitet informuje społeczność lokalną o działalności o której mowa w art. 39n ust. 4 pkt 1 ustawy.
  2. Informowanie społeczności lokalnej odbywa się w szczególności poprzez rozpowszechnianie informacji na temat działalności, o której mowa w ust. 1 oraz wyników przeprowadzonych działań, o których mowa w § 3 ust. 2.
  3. Rozpowszechnianie informacji odbywa się w szczególności poprzez ich publikację w biuletynie, o którym mowa w § 9, na witrynie internetowej, w siedzibie gminy, o której mowa w § 11 ust. 1 oraz w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie tej gminy.
  4. Komitet publikuje okresowe sprawozdania ze swej działalności w biuletynie, o którym mowa w § 9, oraz na witrynie internetowej.
- § 5.**
1. Komitet reprezentuje społeczność lokalną wobec organów jednostki organizacyjnej, o której mowa w § 3 ust. 2 pkt 3.
  2. Reprezentowanie społeczności lokalnej odbywa się w szczególności poprzez cykliczne spotkania z organami jednostki organizacyjnej o której mowa w § 3 ust. 2 pkt 3 oraz prezentowanie tym organom stanowiska społeczności lokalnej odnośnie do działalności o której mowa w art. 39n ust. 4 pkt 1 ustawy.
- § 6.**
1. Komitet działa na posiedzeniach oraz poprzez realizację decyzji podjętych podczas posiedzeń.
  2. Pierwsze posiedzenie komitetu zwołuje się nie później niż w okresie 3 miesięcy od dnia, w którym decyzja o pozwoleniu na budowę obiektu energetyki jądrowej w rozumieniu art. 39l pkt 1 ustawy stała się ostateczna.
  3. Posiedzenia zwołuje przewodniczący komitetu.
  4. Przewodniczący przekazuje informację o zwołaniu posiedzenia za pośrednictwem biuletynu, o którym mowa w § 9, witryny internetowej oraz w inny sposób zwyczajowo przyjęty na terenie gminy, o której mowa w art. 39n ust. 8 ustawy.
  5. Członków komitetu, którzy w zgłoszeniu, o którym mowa w § 1 ust. 1 pkt 2 lit. c), zamieścili adres poczty elektronicznej przewodniczący zawiadamia także poprzez przesłanie stosownej wiadomości w formie elektronicznej.

6. Komitet podejmuje działania z własnej inicjatywy oraz na wniosek członków społeczności lokalnej.
- § 7.** 1. Na czele komitetu stoi przewodniczący wybrany większością głosów w głosowaniu tajnym.
2. Członkowie komitetu mogą dokonać wyboru zastępców przewodniczącego.
  3. Wyboru przewodniczącego i jego zastępców można dokonać nie wcześniej niż po upływie 3 miesięcy od dnia, w którym decyzja o pozwoleniu na budowę obiektu energetyki jądrowej w rozumieniu art. 39l pkt 1 ustawy stała się ostateczna.
  4. Do czasu wyboru przewodniczącego jego obowiązki pełni przedstawiciel gminy wyłoniony zgodnie z art. 39n ust. 2 pkt 1. W przypadku obiektu energetyki jądrowej zlokalizowanego na terenie więcej niż jednej gminy do czasu wyboru przewodniczącego posiedzeniom przewodniczy przedstawiciel tej gminy, na terenie której znajduje się największa część obiektu energetyki jądrowej.
- § 8.** 1. Komitet podejmuje decyzje w drodze uchwały podejmowanej zwykłą większością głosów.
2. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego lub zastępującego go wiceprzewodniczącego, jeśli został wybrany.
  3. Do ważności uchwały komitetu konieczna jest obecność na posiedzeniu przewodniczącego lub jednego z wiceprzewodniczących, jeśli zostali wybrani, oraz co najmniej pięciu członków komitetu.
- § 9.** 1. W celu efektywnego wykonywania swoich zadań komitet wydaje biuletyn informacyjny, zwany dalej „biuletynem”. Biuletyn wydawany jest w formie drukowanej i elektronicznej.
2. Biuletyn w formie drukowanej udostępniany jest bezpłatnie społeczności lokalnej w rozumieniu art. 39l pkt 2 ustawy.
- § 10.** 1. Komitet określi szczegółowy tryb swego działania w drodze uchwały.
2. Uchwała w sprawie określenia sposobu działania komitetu powinna określać w szczególności:
    - 1) częstotliwość posiedzeń;
    - 2) długość kadencji przewodniczącego i wiceprzewodniczących;
    - 3) ilość wiceprzewodniczących;
    - 4) strukturę organizacyjną;
    - 5) częstotliwość wydawania biuletynu.
- § 11.** 1. Obsługę administracyjno-organizacyjną komitetu oraz finansowanie jego działalności zapewnia gmina właściwa miejscowo dla obiektu energetyki jądrowej. W przypadku gdy obiekt energetyki jądrowej zlokalizowany jest na obszarze więcej niż jednej gminy, obsługę administracyjno-organizacyjną oraz finansowanie działania komitetu zapewnia gmina, na obszarze której znajduje się największa część obiektu energetyki jądrowej.
2. Gmina, o której mowa w ust. 1, zapewnia w szczególności:
    - 1) pomieszczenia na potrzeby posiedzeń komitetu adekwatne do ilości jego członków;
    - 2) środki finansowe konieczne do wydawania biuletynu, o którym mowa w § 9;
    - 3) środki finansowe na ekspertów zewnętrznych;
    - 4) witrynę internetową na potrzeby komitetu.

- § 12. 1. Kierownik jednostki organizacyjnej, o której mowa w § 3 ust. 2 pkt 3, udziela wyjaśnień na pisemny wniosek komitetu w terminie 14 dni od jego otrzymania.
2. W przypadku wniosku o informację związaną ze zdarzeniem objętym Międzynarodową Skalą Zdarzeń Jądrowych i Radiologicznych INES odpowiedź udzielana jest niezwłocznie.
- § 13. Kierownik jednostki organizacyjnej, o której mowa w § 3 ust. 2 pkt 3 lub osoby przez niego wyznaczone, są obowiązane brać udział w posiedzeniach komitetu na pisemny wniosek komitetu nie rzadziej niż raz na kwartał.
- § 14. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER GOSPODARKI

U Z A S A D N I E N I E

Projektowane rozporządzenie jest wykonaniem upoważnienia ustawowego zawartego w art. 39n ust. 9 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe (Dz. U. z 2007 r. Nr 42, poz. 276, z późn. zm.).

Ustawa z dnia ..... o zmianie ustawy – Prawo atomowe i niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr ..., poz. ...) wprowadziła w art. 39n możliwość utworzenia przez członków społeczności lokalnej, w rozumieniu art. 39l pkt 2 ustawy, Lokalnego Komitetu Informacyjnego w celu zapewnienia właściwego poziomu wiedzy na temat realizacji inwestycji oraz bieżącej eksploatacji obiektu energetyki jądrowej będącego jednocześnie obiektem jądrowym wśród członków społeczności lokalnej. Niniejszy projekt rozporządzenia konkretyzuje uprawnienia i obowiązki komitetu oraz kierowników jednostek organizacyjnych realizujących inwestycje w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej oraz prowadzących działalność związaną z narażeniem na promieniowanie jonizujące polegającą na budowie, rozruchu, eksploatacji i likwidacji obiektu jądrowego będącego jednocześnie obiektem energetyki jądrowej.

Do tej pory w zakresie regulowanym niniejszym projektem rozporządzenia nie obowiązywały w Rzeczypospolitej Polskiej żadne przepisy.

Projekt rozporządzenia nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia nie podlega obowiązkowi przedstawienia, na podstawie art. 33 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (Traktat Euratom), do zaopiniowania Komisji Europejskiej.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW**

z dnia

w sprawie wysokości minimalnej sumy gwarancyjnej ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej osoby eksploatującej urządzenie jądrowe

Na podstawie art. 103 ust. 10 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe (Dz. U. z 2007 r. Nr 42, poz. 276, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wysokość minimalnej sumy gwarancyjnej ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa:

- 1) w art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe, zwanej dalej „ustawą” – dla urządzeń jądrowych, o których mowa w art. 103 ust. 7 pkt 1 ustawy;
- 2) w art. 103 ust. 2 ustawy – w przypadku transportu, o którym mowa w art. 103 ust. 7 pkt 2 ustawy.

§ 2. 1. Minimalna suma gwarancyjna ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej za wyrządzoną szkodę jądrową w odniesieniu do jednego zdarzenia, którego skutki są objęte umową ubezpieczenia, wynosi dla reaktora badawczego oraz dla urządzenia jądrowego, w którym jest przechowywany lub składowany materiał jądrowy pochodzący z reaktora badawczego równowartość w złotych 400 000 SDR.

2. Minimalna suma gwarancyjna ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej za szkodę jądrową wyrządzoną w czasie transportu w odniesieniu do jednego zdarzenia, którego skutki są objęte umową ubezpieczenia, wynosi w przypadku transportu materiału jądrowego pochodzącego z urządzeń jądrowych, o których mowa w ust. 1, równowartość w złotych 400 000 SDR.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2011 r.

MINISTER FINANSÓW

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 93, poz. 583 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 18, poz. 97 i Nr 168, poz. 1323 oraz z 2010 r. Nr 107, poz. 679.

UZASADNIENIE

Przedstawiony projekt rozporządzenia jest wykonaniem upoważnienia zawartego w art. 103 ust. 10 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe (Dz. U. z 2007 r. Nr 42, poz. 276, z późn. zm.).

Do tej pory w zakresie regulowanym niniejszym projektem rozporządzenia obowiązywało rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 kwietnia 2004 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej osoby eksploatującej urządzenie jądrowe (Dz. U. Nr 94, poz. 909).

Wysokość sumy, o której mowa w § 2, określono na najniższym możliwym poziomie wynikającym z art. 103 ust. 7 ustawy, czyli 400 000 SDR. Jest to wynikiem analizy skali potencjalnych zagrożeń, jakie niesie za sobą eksploatacja istniejącego reaktora badawczego oraz urządzeń jądrowych, w których jest przechowywany lub składowany materiał jądrowy pochodzący z reaktora badawczego, a w szczególności analizy takich czynników jak: moc reaktora badawczego, rodzaj i jakość wytwarzanego paliwa, charakterystyka urządzeń oraz ich lokalizacja.

Projekt rozporządzenia nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia nie podlega obowiązkowi przedstawienia, na podstawie art. 33 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (Traktat Euratom), do zaopiniowania Komisji Europejskiej.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia

w sprawie rodzajów urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu z wyłączeniem urządzeń technicznych w elektrowniach jądrowych

Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym (Dz. U. Nr 122, poz. 1321 z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Dozorowi technicznemu podlegają następujące rodzaje urządzeń technicznych, z wyłączeniem urządzeń technicznych w elektrowniach jądrowych, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia bezpiecznego funkcjonowania tych urządzeń:

- 1) urządzenia ciśnieniowe, w których znajdują się ciecze lub gazy pod ciśnieniem różnym od atmosferycznego:
  - a) kotły parowe o pojemności większej niż 2 dm³, przeznaczone do wytwarzania pary z cieczy z użyciem ciepła uzyskiwanego z paliwa w wyniku reakcji egzotermicznej lub z energii elektrycznej,
  - b) szybkowary ciśnieniowe,
  - c) kotły cieczowe o pojemności większej niż 2 dm³, przeznaczone do podgrzewania cieczy bez zmiany jej stanu skupienia z użyciem ciepła uzyskiwanego z paliwa w wyniku reakcji egzotermicznej lub z energii elektrycznej, z wyjątkiem kotłów cieczowych w instalacjach systemu otwartego,
  - d) zbiorniki stałe, dla których iloczyn nadciśnienia i pojemności jest większy niż 50 barów x dm³, a nadciśnienie jest wyższe niż 0,5 bara, przeznaczone do magazynowania cieczy lub gazów albo prowadzenia w nich procesów technologicznych, z wyjątkiem grzejników i nagrzewnic powietrza, zbiorników w instalacjach ziębnych o iloczynie nadciśnienia i pojemności nie większym niż 300 barów x dm³, zbiorników w instalacjach chłodniczych z rur o średnicy nie większej niż DN 25 z kolektorami i rozdzielaczami o pojemności każdego z nich nie większej niż 100 dm³ i przekroju nie większym niż 2 dm² oraz zbiorników stanowiących obudowy urządzeń elektrycznych, przewodów energetycznych i telekomunikacyjnych,

---

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 170, poz. 1217 i Nr 249, poz. 1832, z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 98, poz. 817 i 818, z 2010 r. Nr 47, poz. 278 oraz z 2011 r. Nr ... poz. ...

- e) zbiorniki przenośne – zmieniające miejsce między napełnieniem a opróżnieniem – o pojemności większej niż $0,35 \text{ dm}^3$ i nadciśnieniu wyższym niż 0,5 bara, przeznaczone do magazynowania lub transportowania cieczy lub gazów, z wyjątkiem pojemników aerozolowych jednorazowego użytku i pojemników przeznaczonych do transportu i dystrybucji napojów gazowanych, dla których iloczyn nadciśnienia i pojemności jest nie większy niż $500 \text{ barów} \times \text{dm}^3$, a nadciśnienie jest nie wyższe niż 7 barów,
  - f) zbiorniki na gaz skroplony lub sprężony, służące do zasilania silników spalinowych w pojazdach,
  - g) zbiorniki, w tym cysterny, do przewozu materiałów niezaliczonych jako niebezpieczne, które są pod ciśnieniem napełniane, opróżniane lub przewożone, dla których iloczyn nadciśnienia i pojemności jest większy niż $50 \text{ barów} \times \text{dm}^3$, a nadciśnienie jest wyższe niż 0,5 bara,
  - h) wytwornice acetyleny, stałe i przenośne, przeznaczone do wytwarzania acetyleny w wyniku reakcji chemicznej między węglikiem wapnia a wodą oraz zasobniki węglika wapnia, zbiorniki acetyleny, przeznaczone do magazynowania, schładzania i osuszania, i rurociągi technologiczne acetyleny wraz z osprzętem, przeznaczone do transportu acetyleny w obrębie instalacji, niezależnie od średnicy nominalnej DN,
  - i) rurociągi pary łączące kocioł z turbogeneratorem,
  - j) rurociągi przesyłowe i technologiczne, w części stanowiącej urządzenia techniczne w rozumieniu przepisów o dozorcze technicznym, do materiałów niebezpiecznych o właściwościach trujących, żrących i palnych pod nadciśnieniem wyższym niż 0,5 bara i średnicy nominalnej większej niż DN 25, przeznaczone do:
    - gazów sprężonych, gazów skroplonych, gazów rozpuszczonych pod nadciśnieniem, par oraz tych cieczy, dla których nadciśnienie pary przy najwyższej dopuszczalnej temperaturze jest wyższe niż 0,5 bara,
    - cieczy, których nadciśnienie pary przy najwyższej dopuszczalnej temperaturze jest niższe niż 0,5 bara i iloczyn nadciśnienia dopuszczalnego cieczy i średnicy nominalnej rurociągu DN jest większy niż 2.000 barów;
- 2) zbiorniki bezciśnieniowe i zbiorniki o nadciśnieniu nie wyższym niż 0,5 bara, przeznaczone do magazynowania materiałów niebezpiecznych o właściwościach trujących lub żrących oraz do magazynowania materiałów ciekłych zapalnych, których prężność pary w temperaturze 50°C nie jest większa niż 3 bary, a temperatura zapłonu nie jest wyższa niż 61°C , z wyjątkiem zbiorników w instalacjach zasilania silników spalinowych pojazdów i zbiorników o pojemności nie większej niż 1.000 dm^3 ;
- 3) zbiorniki, w tym cysterny, do przewozu materiałów niebezpiecznych, dopuszczone na podstawie przepisów odrębnych, z wyłączeniem zbiorników ładunkowych, będących integralną częścią konstrukcji statku żeglugi śródlądowej i objętych nadzorem technicznym instytucji klasyfikacyjnej;

- 4) duże pojemniki do przewozu luzem materiałów niebezpiecznych (DPPL) określone w przepisach odrębnych;
- 5) urządzenia do napełniania i opróżniania zbiorników transportowych;
- 6) maszyny służące do przemieszczania osób lub ładunków w ograniczonym zasięgu:
  - a) wciągarki i wciągniki,
  - b) suwnice,
  - c) żurawie,
  - d) układnice,
  - e) dźwigniki (podnośniki), w tym systemy do parkowania samochodów, z wyjątkiem dźwigników stanowiących wyposażenie pojazdów, dźwigników do pochylania stołów technologicznych i dźwigników przenośnych z napędem ręcznym,
  - f) wyciągi towarowe,
  - g) wyciągi statków,
  - h) podesty ruchome,
  - i) urządzenia dla osób niepełnosprawnych,
  - j) schody i chodniki ruchome,
  - k) przenośniki okrężne kabinowe i platformowe,
  - l) wózki jezdniowe podnośnikowe z mechanicznym napędem podnoszenia;
- 7) dźwigi do transportu osób lub ładunków, dźwigi budowlane i dźwigi towarowe małe;
- 8) dźwignice linotorowe;
- 9) przenośniki kabinowe i krzeselkowe o ruchu obrotowym, przeznaczone do celów rekreacyjno-rozrywkowych;
- 10) urządzenia techniczne służące do przemieszczania kontenerów przy pracach przeładunkowych;
- 11) urządzenia załadownicze, wyładownicze lub podające ładunki w ciągach technologicznych przeładunkowych;

- 12) układarki do układania torów, wypornice, żurawie i korektory położenia służące do zawieszania i regulacji sieci trakcyjnej;
- 13) przeciągarki pojazdów szynowych;
- 14) osobowe i towarowe koleje linowe;
- 15) wyciągi do przemieszczania osób w celach turystyczno-sportowych;
- 16) pomosty ruchome z zespołami napędowymi w przystaniach promowych.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

PREZES RADY MINISTRÓW

UZASADNIENIE

Zgodnie z upoważnieniem ustawowym zawartym w art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym (Dz. U. Nr 122, poz. 1321, z późn. zm.) Rada Ministrów określa w drodze niniejszego rozporządzenia rodzaje urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu, z wyłączeniem urządzeń technicznych w elektrowniach jądrowych, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia bezpiecznego funkcjonowania tych urządzeń. Powyższe wynika z art. 2 wymienionej ustawy.

Podstawą do wydania projektu rozporządzenia są przepisy art. 3 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia ..... 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo atomowe oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr ... poz. ...), którą dokonuje się zmiany ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze, ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym, ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej oraz ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie najpóźniej z dniem 31 grudnia 2012 r., zgodnie z art. 10 ust. 2 wyżej wymienionej ustawy z dnia ..... 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo atomowe oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr ... poz. ...).

Obecnie obowiązują przepisy określające rodzaje urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu (Dz. U. Nr 120, poz. 1021, z późn. zm.)

Wymienione rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 3 ustawy z dnia ..... 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo atomowe oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr ... poz. ...) i zachowuje moc do czasu wydania nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 5 ust. 2 zmienianej ustawy, nie dłużej jednak niż przez okres 18 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Projekt rozporządzenia zachowuje brzmienie przepisów określających rodzaje urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu (Dz. U. Nr 120, poz. 1021, z późn. zm.). Projekt wprowadza niezbędne zmiany merytoryczne i formalne wynikające z precyzyjnego sformułowania ich określeń, co eliminuje niewłaściwe interpretacje oraz dostosowuje przepisy rozporządzenia do postępu technicznego w tym zakresie.

Wykaz rodzajów urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu pokrywa się z dotychczas obowiązującym wykazem rodzajów urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu.

Wejście niniejszego rozporządzenia w życie przyczyni się do zachowania bezpiecznego funkcjonowania urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu.

Projekt rozporządzenia nie podlega notyfikacji w trybie określonym w rozporządzeniu rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239 , poz. 2039, z późn. zm.).

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia

w sprawie rodzajów urządzeń technicznych lub urządzeń mogących stwarzać inne niż określone w art. 4 pkt 1 ustawy o dozorze technicznym zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego oraz mienia i środowiska, podlegające dozorowi technicznemu w elektrowni jądrowej

Na podstawie art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym (Dz. U. Nr 122, poz. 1321, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Dozorowi technicznemu w elektrowni jądrowej, podlegają następujące rodzaje urządzeń technicznych lub urządzeń mogących stwarzać inne niż określone w art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym (Dz. U. Nr 122, poz. 1321, z późn. zm.) zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego oraz mienia i środowiska, biorąc pod uwagę realizowane funkcje bezpieczeństwa:

- 1) systemy lub elementy konstrukcji lub wyposażenia urządzeń ciśnieniowych oraz osprzętu zabezpieczającego obiegu pierwotnego reaktora włączając:
  - a) zbiorniki i konstrukcyjne,
  - b) systemy i wyposażenie chłodzenia, w tym chłodzenia powyłaczeniowego i awaryjnego, oraz wytwarzania pary,
  - c) urządzenia stabilizacji ciśnienia obiegu chłodzenia;
- 2) systemy lub elementy konstrukcji lub wyposażenia urządzeń ciśnieniowych oraz osprzętu zabezpieczającego obiegu wtórnego reaktora;
- 3) systemy lub elementy konstrukcji lub wyposażenia rurociągów włącznie z rurociągami w obiegu wtórnym o wymiarze nominalnym mniejszym niż DN 32;
- 4) systemy lub elementy konstrukcji lub wyposażenia zaworów włącznie z zaworami w obiegu wtórnym o wymiarze nominalnym mniejszym niż DN 32;
- 5) systemy lub elementy konstrukcji lub wyposażenia pomp obiegowych i zasilających obiegi pierwotnego i wtórnego reaktora;

---

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 170, poz. 1217 i Nr 249, poz. 1832, z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 98, poz. 817 i 818, z 2010 r. Nr 47, poz. 278 oraz z 2011 r. Nr ... poz. ...

- 6) systemy lub elementy konstrukcji lub wyposażenia zbiorniki cieczy i gazów niż te wymienione w pkt 1 lit. a);
- 7) systemy lub elementy konstrukcji lub wyposażenia urządzeń i wyposażenie gospodarki paliwem jądrowym i gospodarki odpadami promieniotwórczymi;
- 8) systemy lub elementy konstrukcji lub wyposażenia zabudowane w reaktorze, w których znajduje się inny czynnik niż czynnik chłodziwa reaktora, niezależnie od jego ciśnienia, a także sam czynnik, ale o różnym ciśnieniu jak typu sondy lub pętli;
- 9) zbiorniki, pojemniki i kontenery do magazynowania i transportu odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa do miejsca ich przechowywania;
- 10) systemy lub elementy konstrukcji lub wyposażenia urządzeń kompletnych służących do przemieszczania osób lub ładunków w ograniczonym zasięgu:
  - a) ciągniki,
  - b) suwnice,
  - c) żurawie,
  - d) wyciągi towarowe,
  - e) wózki jezdniowe podnośnikowe z mechanicznym napędem podnoszenia,
  - f) dźwigi do transportu osób lub ładunków;
- 11) urządzenia służące do przemieszczania kontenerów przy pracach przeładunkowych.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

PREZES RADY MINISTRÓW

UZASADNIENIE

Przedstawiony projekt rozporządzenia jest wykonaniem upoważnienia zawartego w art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym (Dz. U. Nr 122, poz. 1321, z późn. zm.) do wydania przez Radę Ministrów przepisów wykonawczych dotyczących określenia rodzajów urządzeń technicznych oraz rodzajów urządzeń mogących stwarzać inne niż określone w art. 4 pkt 1 ustawy o dozorze technicznym zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego oraz mienia i środowiska, podlegających dozorowi technicznemu w elektrowni jądrowej.

Wydanie niniejszego rozporządzenia ma na celu określenie rodzajów urządzeń technicznych mogących stwarzać inne niż określone w art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego oraz mienia i środowiska, podlegających dozorowi technicznemu w elektrowni jądrowej, biorąc pod uwagę realizowane przez te urządzenia funkcje bezpieczeństwa w elektrowni jądrowej. Obecnie w polskim porządku prawnym nie istnieją żadne przepisy w tym zakresie.

Projekt rozporządzenia podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.)

Projekt rozporządzenia nie podlega obowiązkowi przedstawienia, na podstawie art. 33 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (Traktat Euratom), do zaopiniowania Komisji Europejskiej.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI¹⁾**

z dnia

w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego, jakim powinny odpowiadać urządzenia ciśnieniowe i bezciśnieniowe oraz zbiorniki płynów i ich instalacje w elektrowni jądrowej

Na podstawie art. 8 ust. 5a ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym (Dz. U. Nr 122, poz. 1321, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. 1. Rozporządzenie określa warunki techniczne dozoru technicznego w zakresie projektowania, wytwarzania, w tym wytwarzania materiałów i elementów, eksploatacji, naprawy, modernizacji i likwidacji urządzeń ciśnieniowych i bezciśnieniowych wraz z osprzętem i urządzeniami zabezpieczającymi w elektrowni jądrowej.

2. Rozporządzenie dotyczy następujących urządzeń ciśnieniowych i bezciśnieniowych wraz z osprzętem i urządzeniami zabezpieczającymi:

- 1) zbiorników, instalacji i układów konstrukcyjnych reaktora oraz tych urządzeń w nim zabudowanych,
- 2) urządzeń, instalacji i układów chłodzenia, w tym chłodzenia powyłączeniowego i awaryjnego, oraz wytwarzania pary,
- 3) urządzeń, instalacji i układów stabilizacji ciśnienia obiegu chłodzenia,
- 4) rurociągów i instalacji technologicznych,
- 5) zaworów i ich instalacji,
- 6) pomp obiegowych i zasilających oraz ich instalacji,
- 7) wymienników ciepła i ich instalacji oraz układów,
- 8) zbiorników płynów i ich instalacji do napełniania i opróżniania

---

¹⁾ Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej – gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 216, poz. 1593).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 170, poz. 1217 i Nr 249, poz. 1832, z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 98, poz. 817 i 818 z 2010 r. Nr 47, poz. 278 oraz z 2011 r. Nr .... poz. ....

– zwanych dalej „urządzeniami”.

3. Dla urządzeń uwzględniając realizowane przez te urządzenia funkcje bezpieczeństwa stosuje się uznane specyfikacje techniczne.

4. Projektowanie, wytwarzanie, w tym wytwarzanie materiałów i elementów, eksploatacja, naprawy, modernizacja i likwidacja urządzeń odbywa się na podstawie warunków technicznych uzgodnionych z Urzędem Dozoru Technicznego, zwanym dalej „UDT”.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) zbiornik reaktora – zbiornik, w którym rdzeń zamknięty jest w grubościennym, wysokociśnieniowym stalowej zbiorniku obudowy bezpieczeństwa (ZOB);
- 2) układ chłodzenia:
  - a) pasywny układ awaryjnego chłodzenia rdzenia – zapewnia chłodzenia rdzenia podczas awarii o różnym stopniu nasilenia i lokalizacji; składa się z:
    - zbiornika uzupełniania wody,
    - zbiornika awaryjnego układu chłodzenia rdzenia,
    - wewnętrznego zbiornika wody do wymiany paliwa,
  - b) pasywny układ odprowadzania ciepła powyłączeniowego – chroni elektrownię na wypadek potrzeby długotrwałego odbioru ciepła z reaktora; składa się z:
    - wymiennika ciepła,
    - zbiornika wody do przeładunku paliwa (ZWDPP),
  - c) pasywny układ chłodzenia obudowy bezpieczeństwa – zapewnia bezpieczeństwo poprzez odprowadzenie wytwarzanego ciepła poza ZOB; należy do niego zbiornik wody umieszczony nad zbiornikiem obudowy bezpieczeństwa, woda z tego zbiornika spływa po ścianie ZOB chłodząc jego wewnętrzną ściankę powodując kondensację pary wodnej, co powoduje szybkie obniżenie temperatury wewnątrz ZOB; ciepło z zewnętrznej powierzchni ZOB odprowadzane jest do atmosfery; chłodzenie wodą uzupełnione i zintensyfikowane jest poprzez cyrkulację naturalną powietrza w przestrzeni pomiędzy ZOB a zewnętrzną betonową powłoką bezpieczeństwa,
  - d) zbiornik wody do przeładunku paliwa (ZWDPP) – zbiornik zapewniający:
    - uzupełnianie wody w pasywnym układzie awaryjnego chłodzenia rdzenia oraz
    - miejsce odbioru ciepła od wymiennika WCUOCP;
- 3) układ wytwarzania pary – składa się z obiegów: pierwotnego, wtórnego oraz chłodzenia skraplacza;
- 4) układ stabilizacji ciśnienia obiegu chłodzenia – układ zapobiegający wrzeniu wody w rdzeniu, pogorszeniu warunków wymiany ciepła oraz zapewniający stabilność pracy reaktora;

- 5) stabilizator ciśnienia – pionowy cylindryczny zbiornik ciśnieniowy, przyłączony w dolnej części (wypełnionej wodą) do rurociągu wody gorącej z reaktora;
- 6) butla – ciśnieniowy zbiornik przenośny kształtu butlowego o pojemności większej niż $0,35 \text{ dm}^3$;
- 7) ciśnienie dopuszczalne (bar) – graniczną wartość ciśnienia roboczego w najwyższym punkcie przestrzeni ciśnieniowej urządzenia, przy której UDT zezwala na eksploatację urządzenia, oznaczane symbolem PD;
- 8) ciśnienie próbne (bar) – nadciśnienie, przy którym jest przeprowadzana próba ciśnieniowa urządzenia, oznaczana symbolem p_p ;
- 9) czynnik roboczy – płyn zawarty w przestrzeni wewnętrznej urządzenia;
- 10) dokumentacja odbiorcza – dokumentację jaką eksploatujący przed przystąpieniem do eksploatacji urządzenia przedkłada UDT przed uzyskaniem zezwolenia wydanego przez Prezesa Państwowej Agencji Atomowej zwanego dalej „Prezesem Agencji” na uruchomienie i eksploatację elektrowni jądrowej;
- 11) dokumentacja techniczna – ogół uzgodnionych z UDT dokumentów niezbędnych do wytworzenia urządzenia (w formie rysunków technicznych, schematów, opisów, obliczeń);
- 12) eksploatujący – użytkownika wykorzystującego zgodnie z przeznaczeniem urządzenie i odpowiedzialnego za utrzymanie właściwego stanu technicznego;
- 13) elementy urządzenia ciśnieniowego – część urządzenia ciśnieniowego lub zespołu, którą można uważać za samodzielną jednostkę do obliczeń;
- 14) księga rewizyjna urządzenia – zbiór dokumentów dotyczących danego urządzenia przechowywany przez eksploatującego, zawierający w szczególności: dokumentację odbiorczą, protokoły z wykonanych czynności i badań oraz decyzje administracyjne dotyczące eksploatacji tego urządzenia;
- 15) modernizacja urządzenia – dokonanie zmian w stosunku do stanu pierwotnego w parametrach pracy lub konstrukcji urządzenia, wpływających na bezpieczeństwo jego eksploatacji;
- 16) niebezpieczne uszkodzenie – nieprzewidziany, nagły defekt urządzenia, w wyniku którego urządzenie nie może być eksploatowane albo przy istnieniu którego dalsza jego eksploatacja stanowi zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego oraz mienia i środowiska;
- 17) osprzęt ciśnieniowy – urządzenia wykonujące funkcje eksploatacyjne i posiadające powłoki ciśnieniowe;
- 18) płyn – gaz, ciecz i parę w postaci czystej, a także ich mieszaniny; płyn może zawierać zawiesiny ciał stałych;
- 19) temperatura dopuszczalna ($^{\circ}\text{C}$) – graniczną wartość najwyższej lub najniższej temperatury roboczej, przy której UDT zezwala na eksploatację urządzenia;
- 20) sprawozdanie z uzgodnienia dokumentacji – informację potwierdzającą, że dokumentacja urządzenia spełnia wymagania rozporządzenia;

- 21) urządzenie do napełniania i opróżniania zbiornika transportowego (UNO) – urządzenie (elastyczny przewód, ramię przeładunkowe, węzeł dystrybucyjny), którego zadaniem jest napełnianie i/lub opróżnianie towarem niebezpiecznym lub pod ciśnieniem wyższym od 0,5 bara, zbiornika transportowego (kolejowego, drogowego);
- 22) urządzenie ciśnieniowe – urządzenie pełniące funkcję operacyjną, posiadające zbiorniki odporne na ciśnienie; urządzenia takie obejmują zbiorniki, przewody rurowe, osprzęt zabezpieczający oraz osprzęt ciśnieniowy; w stosownych przypadkach obejmują również elementy umocowane do części poddanych działaniu ciśnienia takich jak: kołnierze, dysze, złączki, podpory, uchwyty do podnoszenia itp.;
- 23) zbiornik – pojemnik zaprojektowany i zbudowany w celu zawierania płynów pod ciśnieniem, w tym jego bezpośrednie połączenie ze złączką, łączącą go z innym urządzeniem; zbiornik może składać się z więcej niż jednej komory;
- 24) osprzęt zabezpieczający – urządzenia, zaprojektowane w celu ochrony urządzeń ciśnieniowych przed przekraczaniem dopuszczalnych limitów; które obejmują w szczególności:
  - a) urządzenia do bezpośredniej redukcji ciśnienia, w tym zabezpieczające pomiarowe urządzenia sterujące i regulujące oraz
  - b) urządzenia redukujące, które albo uruchamiają środki korekcji lub umożliwiają wyłączenie lub wyłączenie i odcięcie obwodu;
- 25) układy urządzeń ciśnieniowych – wiele części urządzeń ciśnieniowych zmontowanych przez wytwórcę, aby stanowiły zintegrowaną i funkcjonalną całość;
- 26) zbiornik bezciśnieniowy – zbiornik służący do przechowywania materiałów przy ciśnieniu atmosferycznym lub zmiennym w granicach od 0,0025 bara (0,25 kPa) podciśnienia do 0,035 bara (3,5 kPa) nadciśnienia; nie uwzględnia się przy tym ciśnienia hydrostatycznego, wywołanego słupem czynnika roboczego;
- 27) zbiornik niskociśnieniowy – zbiornik do przechowywania materiałów, w których:
  - a) ciśnienie robocze bez uwzględnienia ciśnienia hydrostatycznego jest utrzymywane powyżej ciśnienia atmosferycznego, ale nie przekracza 0,5 bara (50 kPa),
  - b) do opróżniania bądź przepłukiwania zbiornika jest używany gaz o ciśnieniu do 0,5 bara (50 kPa);
- 28) zawór – urządzenie do zamykania otworów, wylotów, do regulowania przepływu cieczy lub gazów przez przewody;
- 29) wymiennik ciepła – urządzenie, którego główną funkcją jest przenoszenie ciepła między dwoma płynami, oddzielonymi od siebie ścianą;
- 30) wymiennik ciepła układu odprowadzania ciepła powyłączeniowego (WCUOCP) – urządzenie ciśnieniowe połączone z układem chłodzenia reaktora połączone w pętlę cyrkulacyjną, która w warunkach normalnych jest oddzielona od układu obiegu pierwotnego zaworami, otwierającymi się w przypadku awarii;
- 31) rurociąg technologiczny – zespół odpowiednio połączonych elementów (rur lub ich systemów, armatury, złącza kompensacyjnych, przewodów giętkich lub

- innych części składowych) służących do transportu płynów w obrębie określonej instalacji technologicznej;
- 32) instalacja technologiczna – rurociągi wraz z armaturą i urządzeniami oraz orurowaniem gazowym sprężarek lub cieczowym pomp:
    - a) doprowadzające do sprężarek i odprowadzające gaz po sprężaniu lub
    - b) doprowadzające do pomp i odprowadzające ciecz po przepompowaniu– znajdujące się pomiędzy układami odcinającymi na wejściu i wyjściu;
  - 33) pompa obiegowa – pojedyncze urządzenie lub zespół urządzeń dostarczających ciecz do instalacji i wymuszających jego obieg; ograniczone przez ich przyłącza wlotowe i wylotowe oraz przez końcówki ich wałów;
  - 34) pompa zasilająca – pojedyncze urządzenie lub zespół urządzeń wymuszających przepływ czynnika ze zbiornika do urządzenia i utrzymujących w nim określone nadciśnienie;
  - 35) zespół pompowy – zawiera pompę, zespół napędowy włącznie z elementami przeniesienia napędu oraz wyposażenie pomocnicze;
  - 36) instalacja pompowa – układ rur, podpór, fundamentów, urządzeń regulacyjnych, zespołów napędowych itp., w który włączona jest pompa lub zespół pompowy w celu wykonywania przewidzianej pracy;
  - 37) układ pompowy – części instalacji pompowej, które wraz z pompą decydują o parametrach pracy tej instalacji;
  - 40) instalacja opróżniająca – układ rur i zaworów o małej średnicy umożliwiający grawitacyjne lub przy użyciu pompy opróżnianie lub resztkowanie urządzeń do napełniania i opróżniania (NO) po zakończeniu przeładunku.

§ 3.1. Na urządzeniu, z wyłączeniem butli, powinna być zamocowana w miejscu dostępnym trwała, czytelna tabliczka znamionowa, odporna na działanie czynników atmosferycznych i roboczych, zawierająca co najmniej:

- 1) nazwę wytwórcy;
- 2) numer fabryczny;
- 3) rok produkcji;
- 4) parametry robocze;
- 5) czynnik roboczy.

2. Tabliczka elastycznego przewodu poza danymi określonymi w ust. 1, powinna być oznaczona cechą inspektora UDT, umieszczoną pomiędzy datą badania (dwie ostatnie cyfry roku/miesiąc) i datą następnego badania (dwie ostatnie cyfry roku/miesiąc).

3. Na butlach powinny być naniesione (w sposób podany w dokumentacji technicznej) następujące oznaczenia, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej:

- 1) nazwa lub znak wytwórcy;
- 2) numer fabryczny;
- 3) pojemność (dm³);

- 4) ciśnienie napełnienia w temperaturze 15 °C (bar);
- 5) ciśnienie próbne (bar);
- 6) masa próżnego zbiornika (kg);
- 7) nazwa czynnika roboczego lub jego wzór chemiczny;
- 8) znak kontroli jakości;
- 9) cecha inspektora UDT umieszczona pomiędzy datą badania (dwie ostatnie cyfry roku/miesiąc) i datą następnego badania (dwie ostatnie cyfry roku/miesiąc);
- 10) dla butli napełnianych wagowo, dodatkowo:
  - a) masa netto czynnika roboczego (kg),
  - b) masa brutto butli (kg).

4. Urządzenie, z wyłączeniem butli i elastycznego przewodu, powinno być oznakowane w widocznym miejscu numerem ewidencyjnym UDT.

Rozdział 2

Projektowanie i wytwarzanie

§ 4.1. W fazie projektowania urządzenia projektant powinien opracować w dwóch egzemplarzach dokumentację techniczną (w języku polskim) i przedłożyć ją UDT w celu uzgodnienia.

2. Dokumentacja techniczna powinna zawierać, co najmniej:

- 1) rysunek zestawieniowy oraz ogólny opis i wyjaśnienia niezbędne do zrozumienia rysunków i pracy urządzenia;
- 2) obliczenia wytrzymałościowe;
- 3) dane o osprzęcie, schemat instalacji i dobór urządzeń zabezpieczających, jeżeli urządzenie jest projektowane łącznie z instalacją;
- 4) dokumentację techniczną automatyki zabezpieczającej (jeżeli ma zastosowanie);
- 5) sprawozdania z badań (jeżeli były wykonywane, np. na prototypie);
- 6) identyfikację i analizę zagrożeń;
- 7) wykaz zastosowanych w całości lub częściowo dokumentów odniesienia;
- 8) informację o badaniach, które mają być przeprowadzone podczas wytwarzania;
- 9) informację o kwalifikacjach lub świadectwach kwalifikacyjnych personelu wykonującego połączenia nierozłączne i przeprowadzającego badania nieniszczące;
- 10) informację o procesach wykonywania połączeń nierozłącznych;
- 11) instrukcję eksploatacji.

3. Z uzgodnienia dokumentacji technicznej UDT sporządza sprawozdanie.

4. Uzgodnienie dokumentacji technicznej jest potwierdzane przez UDT na tej dokumentacji (rysunku zestawieniowym) pieczęcią potwierdzającą uzgodnienie.

5. Wszelkie zmiany w dokumentacji technicznej, o której mowa w ust. 1, wymagają dodatkowych uzgodnień z UDT.

§ 5.1. Rysunek zestawieniowy urządzenia powinien zawierać:

- 1) wymiary konieczne do sprawdzenia obliczeń wytrzymałościowych wraz z wymiarami elementów znormalizowanych;
- 2) parametry charakterystyczne, charakterystykę techniczną urządzenia, nazwę czynnika roboczego i jego właściwości;
- 3) współczynniki wytrzymałościowe złączy spajanych;
- 4) specyfikację złączy spajanych z podaniem ich rozmieszczenia;
- 5) wymagania dotyczące obróbki cieplnej;
- 6) wymiary i rozmieszczenie, względnie zasady rozmieszczania, złączy spajanych;
- 7) wykaz elementów urządzenia z podaniem gatunków materiałów i norm materiałowych, a dla elementów znormalizowanych także odpowiednich norm wyrobu. Dla materiałów i elementów wykonywanych według specyfikacji technicznych wytwórców należy dołączyć te specyfikacje;
- 8) wykaz króćców z podaniem ich funkcji;
- 9) informacje o zabezpieczeniu antykorozyjnym, izolacji termicznej;
- 10) specjalne wymagania dotyczące wytwarzania i badań określone przez projektanta.

2. Elementy urządzenia, nie przedstawione dostatecznie wyraźnie na rysunku zestawieniowym (w tym na rysunkach szczegółowych), powinny być przedstawione na odrębnych rysunkach.

§ 6. Obliczenia wytrzymałościowe urządzenia należy wykonać w oparciu o analityczne metody obliczeniowe, takie jak:

- 1) wzory obliczeniowe,
  - 2) analiza,
  - 3) mechanika pękania,
  - 4) mechanika elementów skończonych
- w szczególnych przypadkach uzupełnione o metodę doświadczalną.

§ 7. Dokumentacja techniczna automatyki zabezpieczającej urządzenia powinna zawierać, co najmniej:

- 1) opis techniczny z algorytmem działania;
- 2) analizę zagrożeń wynikającą z przyjętej technologii;
- 3) schemat logiczny;

- 4) schematy ideowe rozwinięte automatyki zabezpieczającej (elektryczny, hydrauliczny, pneumatyczny);
- 5) schemat zasilania elektrycznego;
- 6) rysunek lub schemat rozmieszczenia urządzeń bezpieczeństwa na urządzeniu;
- 7) zestawienie wartości nastaw parametrów dopuszczalnych urządzeń bezpieczeństwa;
- 8) porównanie właściwości dynamicznych urządzenia z zastosowanym układem automatyki zabezpieczającej;
- 9) dane dotyczące warunków środowiskowych i ruchowych założonych przy doborze elementów automatyki zabezpieczającej dla środowiska zagrożonego wybuchem; wymagany jest protokół określający kategorie i strefy zagrożenia wybuchowego;
- 10) zestawienie elementów składowych układu automatyki z ich danymi technicznymi;
- 11) dokumentację techniczno-ruchową wraz z instrukcją eksploatacji automatyki zabezpieczającej;
- 12) świadectwo badania typu wystawione przez laboratorium uznane przez UDT.

§ 8. Identyfikacja i analiza zagrożeń powinna uwzględniać:

- 1) temperatury (normalny tryb pracy, pełzanie, zmiany struktury, przegrzanie, niskie temperatury, zmęczenie termiczne);
- 2) ciśnienia wewnętrzne i zewnętrzne;
- 3) zagrożenie korozją – erozją;
- 4) drgania – zmęczenia mechaniczne;
- 5) oddziaływanie śniegu i wiatru;
- 6) siły nacisku układów instalacji łączących;
- 7) inne zdefiniowane obciążenia np. od zamocowań;
- 8) ciśnienie statyczne oraz masę zawartości w warunkach roboczych i podczas badań;
- 9) rozkład płynów nietrwałych;
- 10) wpływ promieniowania jonizującego;
- 11) inne zagrożenia zidentyfikowane przez projektującego.

§ 9.1. Instrukcja eksploatacji urządzenia powinna zawierać, co najmniej:

- 1) parametry techniczne urządzenia, w tym określenie wartości ciśnienia próbnego i żywotności urządzenia oraz dla butli wartość masy netto czynnika roboczego;
- 2) opis budowy i działania urządzenia;
- 3) opis czynności związanych z uruchomieniem, ruchem i zatrzymaniem urządzenia, w tym z zatrzymaniem awaryjnym;

- 4) informacje o sposobie przygotowania urządzenia do badań, w tym określenie miejsc i sposobu odcięcia od instalacji przed wejściem do jego wnętrza, oraz wyszczególnienie sprzętu i środków ochrony indywidualnej;
- 5) wymagania określone w przepisach dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwwybuchowej, przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska;
- 6) wymagania dotyczące konserwacji i kontroli stanu urządzenia oraz jego osprzętu, w szczególności sposób i częstotliwość kontroli osprzętu zabezpieczającego, ciśnieniowego i bezciśnieniowego oraz zamknięć szybko działających;
- 7) opis sposobu postępowania w przypadku wystąpienia uszkodzeń oraz nieprawidłowości lub zakłóceń w pracy urządzenia;
- 8) opis sposobu i zakresu rejestracji parametrów eksploatacyjnych.

2. W zależności od konstrukcji urządzenia i jego warunków eksploatacji, treść instrukcji eksploatacji, za zgodą UDT, może być ograniczona lub ujęta w instrukcji eksploatacji sprzętu, maszyny, itp., w której jest zainstalowane urządzenie.

3. W przypadku wyposażenia urządzenia w osprzęt zabezpieczający i ciśnieniowy, który powoduje wyłączenie urządzenia po wystąpieniu zakłóceń, bez możliwości uszkodzenia urządzenia, w instrukcji eksploatacji powinny być określone warunki użytkowania urządzenia bez stałej obecności osób je obsługujących oraz czynności związane z jego obsługą, mające na celu przywrócenie normalnej pracy urządzenia.

§ 10.1. Wytwarzający urządzenie powinien wystawić dokument poświadczający, że urządzenie to zostało wykonane i zbadane zgodnie z dokumentacją techniczną oraz warunkami określonymi w uprawnieniu do wytwarzania.

2. Wytwarzający powinien przekazać eksploatującemu wraz z urządzeniem (sporządzone w języku polskim) dwa komplety dokumentów, o których mowa w § 12 ust. 1.

§ 11. 1. W celu przeprowadzenia czynności odbiorczych poprzedzających uzyskanie decyzji zezwalającej na eksploatację urządzenia, eksploatujący powinien przedłożyć UDT (w dwóch egzemplarzach) dokumentację odbiorczą, poprzedzoną spisem zawartości i zawierającą:

- 1) poświadczenie wykonania i zbadania urządzenia, o którym mowa w § 10 ust. 1;
- 2) opis techniczny urządzenia;
- 3) rysunek urządzenia z podaniem nominalnej i minimalnej grubości ścianek głównych elementów, w szczególności płaszcza, den i przegród, oraz wykazem materiałów użytych do jego budowy;
- 4) instrukcję eksploatacji urządzenia, której zakres został określony w § 9;
- 5) o ile ma to zastosowanie:
  - a) schemat instalacji z zaznaczeniem lokalizacji urządzenia, osprzętu zabezpieczającego, ciśnieniowego, źródeł zasilania,

- b) plan usytuowania urządzenia, z uwzględnieniem rozmieszczenia sąsiednich urządzeń lub budynków,
- c) opis doboru osprzętu zabezpieczającego wraz z jego dokumentacją, z uwzględnieniem źródeł zasilania,
- d) rysunek zestawieniowy z zamontowanym urządzeniem z podstawowymi wymiarami, pokazujący sposób połączenia urządzenia z podwoziem (ramą podwozia lub wózkiem pojazdu).

2. Kompletna dokumentacja odbiorcza, o której mowa w ust. 1, jest podstawą do objęcia dozorem urządzenia, polegającego na nadaniu mu numeru ewidencyjnego UDT, założeniu księgi rewizyjnej i przeprowadzeniu czynności odbiorczych.

3. Jeden egzemplarz dokumentacji, o której mowa w ust. 1, po zakończeniu czynności odbiorczych, UDT zwraca eksploatującemu, a kopia dokumentacji jest przechowywana w UDT.

§ 12. Opis techniczny urządzenia powinien zawierać, co najmniej:

- 1) nazwę i adres eksploatującego;
- 2) lokalizację urządzenia;
- 3) nazwę i adres wytwórcy;
- 4) określenie rodzaju urządzenia i jego przeznaczenia;
- 5) typ urządzenia, numer fabryczny, rok budowy, oznakowanie;
- 6) podstawowe parametry urządzenia, o ile mają zastosowanie, w szczególności:
  - a) pojemność,
  - b) ciśnienie obliczeniowe,
  - c) ciśnienie próbne i robocze,
  - d) najwyższą lub najniższą temperaturę roboczą;
- 7) określenie parametrów źródeł zasilania oraz, jeżeli ma to zastosowanie, rodzaju paliwa i wydajności palników;
- 8) wykaz i sposób zabudowy osprzętu zabezpieczającego oraz osprzętu ciśnieniowego.

§ 13. W toku wytwarzania urządzenia, UDT sprawdza wykonanie określonych materiałów i elementów stosowanych do wytwarzania tego urządzenia oraz przeprowadza następujące rodzaje badań technicznych:

- 1) badanie typu – wykonywane na wniosek wytwarzającego urządzenie lub osprzęt przed rozpoczęciem seryjnej produkcji w celu sprawdzenia i poświadczenia przez UDT, że zbadany egzemplarz reprezentatywny dla zamierzonej produkcji spełnia wymagania określone w rozporządzeniu;
- 2) badanie sprawdzające – badanie przeprowadzone w toku wytwarzania urządzenia.

§ 14. 1. Wytwarzający przygotowuje urządzenie do badania typu, o którym mowa w § 13 pkt 1, i zgłasza je do UDT.

2. Program badania typu ustala UDT.

3. Przeprowadzający badanie typu może wykorzystać lub uznać wyniki badań i opinii wykonanych przez wyspecjalizowane jednostki projektanta lub wytwarzającego bądź odpowiednią jednostkę badawczą.

4. Badaniem typu może być objęty typoszereg urządzeń; w takim przypadku poddaje się badaniom wybrane przez UDT egzemplarze z tego typoszeregu.

5. Urządzenia lub osprzęt mogą być zakwalifikowane do tego samego typoszeregu, jeżeli:

- 1) spełniają wymagania tych samych przepisów;
- 2) są wytwarzane na podstawie tej samej technologii;
- 3) posiadają te same kształty geometryczne;
- 4) są zbudowane z tych samych materiałów.

6. Badania typu powinny być przeprowadzone u wytwarzającego na stanowisku uzgodnionym z UDT lub na miejscu ustawienia urządzenia, w zależności od rodzaju urządzenia i zakresu badań.

7. W badaniach typu może uczestniczyć przedstawiciel zlecającego badanie, jako obserwator.

8. Wprowadzenie zmian w urządzeniu lub osprzęcie poddanym badaniu typu może wymagać przeprowadzenia dodatkowych badań uzgodnionych z UDT.

§ 15. 1. Wytwarzający powinien przygotować urządzenie lub jego element do badania sprawdzającego, o którym mowa w § 13 pkt 2, i zgłosić do UDT.

2. Zakres i sposób przeprowadzenia badania sprawdzającego powinien być uzgodniony z UDT przed rozpoczęciem wytwarzania lub montażu urządzenia lub elementu.

3. Urządzenia wytwarzane seryjnie, które były poddane badaniu typu, mogą być zgłaszane przez wytwarzającego partiami do badań sprawdzających.

4. Badania sprawdzające partii urządzeń obejmują 10 % zgłoszonych w partii urządzeń, jednak nie mniej niż dwa urządzenia.

5. Wynik badań sprawdzających partii urządzeń uznaje się za pozytywny, jeżeli wyniki badań wszystkich zbadanych urządzeń są pozytywne.

6. W razie negatywnego wyniku badania jednego lub więcej urządzeń, wynik badań sprawdzających partii urządzeń uznaje się za negatywny.

7. Urządzenia z partii, której badania sprawdzające dały wynik negatywny, mogą być ponownie zgłoszone do badań sprawdzających po usunięciu usterek i dokonaniu kontroli wszystkich urządzeń zgłoszonych w danej partii.

§ 16. Badania sprawdzające mogą być wykonywane jako:

- 1) badanie budowy;
- 2) próba ciśnieniowa;
- 3) próba szczelności;
- 4) próba gazowa;
- 5) rewizja zewnętrzna;
- 6) próba niszcząca;
- 7) badania specjalne zakwalifikowane przez UDT, określone w dokumentacji technicznej urządzenia uzgodnionej z UDT.

§ 17.1. Badanie budowy, o którym mowa w § 16 pkt 1, polega na sprawdzeniu:

- 1) zgodności wykonania urządzenia z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu;
- 2) stanu ścianek urządzenia;
- 3) jakości złączy;
- 4) oznaczeń;
- 5) wyposażenia i osprzętu;
- 6) innych cech, zależnie od konstrukcji urządzenia i stosowanego materiału;
- 7) pojemności i masy próżnej butli oraz prawidłowości ustalenia masy netto czynnika roboczego i brutto całej butli (ustalonych z dokładnością do trzech cyfr znaczących).

2. Elementy urządzenia, których badanie budowy wykonano u wytwarzającego, mogą nie być poddawane powtórnemu badaniu podczas badania budowy całego urządzenia.

3. Urządzenia poddane u wytwarzającego badaniu budowy bez kompletnego osprzętu powinny być u eksploatującego poddane badaniu uzupełniającemu, po zainstalowaniu kompletnego osprzętu.

§ 18.1. Próbę ciśnieniową, o której mowa w § 16 pkt 2, wykonuje się jako próbę hydrauliczną, z zastrzeżeniem § 21.

2. Podczas wykonywania próby ciśnieniowej wartość ciśnienia próbnego przyjmuje się zgodnie z instrukcją eksploatacji lub opisem technicznym urządzenia.

3. UDT może ustalić inną, niż określona w ust. 2, wartość ciśnienia próbnego w zależności od ciśnienia dopuszczalnego i temperatury dopuszczalnej.

4. Temperatura płynu próbnego nie powinna być niższa niż +10°C i nie wyższa niż +50°C, o ile w dokumentacji technicznej urządzenia nie została ustalona inna temperatura próby ciśnieniowej.

5. Podczas próby ciśnieniowej:

- 1) równomiernie podnosi się ciśnienie, aż do osiągnięcia ciśnienia próbnego, przy czym szybkość wzrostu ciśnienia od dopuszczalnego do próbnego nie powinna przekraczać 1 bar/min (z wyłączeniem butli), chyba że w dokumentacji technicznej urządzenia została ustalona inna wartość;
- 2) ciśnienie próbne utrzymuje się przez, co najmniej:
  - a) 1 minutę dla butli,
  - b) 30 minut dla pozostałych urządzeń;
- 3) ciśnienie obniża się do dopuszczalnego (roboczego) i dokonuje się oględzin urządzenia i osprzętu.

6. Podczas wykonywania próby ciśnieniowej instalacja zasilania urządzenia płynem próbnym powinna być szczelna.

7. Próbę ciśnieniową, o ile jest to możliwe, przeprowadza się w warunkach umożliwiających oględziny ścianek urządzenia, w szczególności złączy spawanych i połączeń rozłącznych.

8. Próba ciśnieniowa może być wykonywana bez zdejmowania izolacji zewnętrznej lub po częściowym zdjęciu izolacji w miejscach wskazanych przez UDT.

9. Próbę ciśnieniową wykonuje się oddzielnie dla każdej przestrzeni urządzenia.

10. Wynik próby ciśnieniowej uznaje się za pozytywny, jeżeli podczas tej próby nie stwierdzono odkształceń trwałych, uszkodzeń lub nieszczelności ścianek i połączeń urządzenia.

§ 19. 1. Próbę szczelności, o której mowa w § 16 pkt 3, wykonuje się wraz z osprzętem, jako próbę hydrauliczną, za pomocą czynnika roboczego, lub wody, lub wody z użyciem farb wskaźnikowych, lub luminoforów ultrafioletowych, z zastrzeżeniem § 20.

2. Podczas wykonywania próby szczelności wartość ciśnienia próbnego przyjmuje się zgodnie z instrukcją eksploatacji lub opisem technicznym.

3. Temperatura płynu próbnego nie powinna być niższa niż +10°C i nie wyższa niż +50°C, o ile w dokumentacji technicznej urządzenia nie została ustalona inna temperatura próby szczelności.

4. Podczas próby szczelności:

- 1) równomiernie podnosi się ciśnienie, aż do osiągnięcia najwyższego ciśnienia roboczego, przy czym szybkość wzrostu ciśnienia nie powinna przekraczać 1 bar/min, chyba że w dokumentacji technicznej urządzenia została ustalona inna wartość;

2) ciśnienie próbne utrzymuje się przez co najmniej 5 minut, a następnie dokonuje się oględzin urządzenia, w tym osprzętu.

5. Podczas wykonywania próby szczelności instalacja zasilania urządzenia płynem próbnym powinna być szczelna.

6. Próbę szczelności, o ile jest to możliwe, przeprowadza się w warunkach umożliwiających oględziny ścianek urządzenia, w szczególności złączy spawanych i połączeń rozłącznych oraz osprzętu.

7. Wynik próby szczelności uznaje się za pozytywny, jeżeli podczas tej próby nie stwierdzono odkształceń trwałych, uszkodzeń lub nieszczelności ścianek i połączeń rozłącznych oraz osprzętu urządzenia.

§ 20. W uzasadnionych względami technicznymi przypadkach, za zgodą UDT, próby hydrauliczne, o których mowa w § 18 ust. 1 i § 19 ust. 1, można zastąpić inną próbą lub badaniem innego rodzaju.

§ 21.1. Próbie gazowej, o której mowa w § 16 pkt 4, podlegają butle:

- 1) spawane;
- 2) bezszwowe do gazów palnych, trujących lub chemicznie nietrwałych.

2. Próbę gazową butli przeprowadza się pod warstwą wody przy użyciu sprężonego powietrza lub azotu, przyjmując wartość ciśnienia próby równą najwyższemu ciśnieniu roboczemu.

3. Wynik próby uznaje się za pozytywny, jeżeli podczas jej trwania nie stwierdzono nieszczelności ścianek i połączeń rozłącznych.

§ 22. Rewizja zewnętrzna, o której mowa w § 16 pkt 5, polega na wykonaniu zewnętrznych oględzin urządzenia w miejscach dostępnych oraz sprawdzeniu działania jego osprzętu ciśnieniowego i zabezpieczającego oraz automatyki zabezpieczającej.

§ 23.1. Próbie niszczącej, o której mowa w § 16 pkt 6, podlega wybrana wrywkowo przynajmniej jedna butla na 100 wyprodukowanych lub jedna z partii butli mniejszej niż 100.

2. Próba niszcząca polega na poddaniu butli próbie hydraulicznej na ciśnienie niszczące.

3. Wynik próby uznaje się za negatywny, jeżeli wartość ciśnienia, przy którym nastąpiło pęknięcie lub trwałe niedopuszczalne odkształcenie ścianek butli, jest mniejsze niż:

- 1) dla wykonanych ze stali o wytrzymałości na rozciąganie $R_m \leq 440 \text{ MPa} - 2 \times p_p$;
- 2) dla wykonanych ze stali o wytrzymałości na rozciąganie zawartej w przedziale: $440 \text{ MPa} < R_m \leq 800 \text{ MPa} - 1,8 \times p_p$;
- 3) dla wykonanych ze stali stopowej, ulepszonej cieplnie, o wytrzymałości na rozciąganie $R_m > 800 \text{ MPa} - 1,6 \times p_p$;

4) dla wykonanych z innego materiału – ustalone przez projektanta w dokumentacji technicznej.

4. W razie negatywnego wyniku próby niszczącej należy ją powtórzyć na dwóch innych wrywkowo wybranych butlach.

5. W przypadku negatywnego wyniku nawet jednej z powtórnych prób należy wstrzymać przeprowadzanie badań sprawdzających i zawiesić uprawnienie zakładu do wytwarzania, do czasu ustalenia i usunięcia przyczyn wadliwej produkcji.

§ 24.1. Pozytywny wynik badania sprawdzającego butli stanowi podstawę do wydania decyzji dopuszczającej ją do eksploatacji i oznakowania (oczekowania) jej przez UDT.

2. Dokumentacja badań sprawdzających butle jest przechowywana u wytwarzającego.

Rozdział 3 **Eksploatacja**

§ 25. Dla urządzeń objętych rozporządzeniem ustala się formę dozoru technicznego pełnego.

§ 26.1. W toku eksploatacji urządzeń UDT przeprowadza:

- 1) czynności odbiorcze – przed wydaniem pierwszej decyzji zezwalającej na eksploatację urządzenia;
- 2) badania okresowe – nie rzadziej niż w terminach uzgodnionych z organem dozoru jądrowego dla każdego urządzenia objętego rozporządzeniem;
- 3) badania doraźne – wynikające z bieżących potrzeb, w tym:
  - a) kontrolne – wykonywane w ramach nadzoru nad przestrzeganiem przepisów z zakresu bezpieczeństwa eksploatacji urządzeń i obejmujące czynności określone w § 22,
  - b) eksploatacyjne,
  - c) powypadkowe lub poawaryjne.
2. Badania okresowe i doraźne, o których mowa w ust. 1, są wykonywane jako:
  - 1) rewizje wewnętrzne, zgodnie z § 27;
  - 2) próby ciśnieniowe, zgodnie z § 18;
  - 3) próby szczelności, zgodnie z § 19;
  - 4) rewizje zewnętrzne, zgodnie z § 22;
  - 5) badania specjalne, ustalone w dokumentacji technicznej urządzeń lub określone przez UDT.

3. W ramach przeprowadzania przy urządzeniach czynności i badań, o których mowa w ust. 1, UDT wykonuje:

- 1) sprawdzenie kompletności i odpowiedniości przedłożonej dokumentacji, w tym:
  - a) księgi rewizyjnej urządzenia,
  - b) książki ruchu urządzenia,
  - c) zaświadczeń kwalifikacyjnych osób obsługujących urządzenie;
- 2) identyfikację urządzenia i sprawdzenie jego stanu technicznego oraz opisów i oznaczeń;
- 3) sprawdzenie zgodności wyposażenia z przedłożoną dokumentacją.

4. Badania, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i pkt 3 lit. a, mają na celu sprawdzenie, czy:

- 1) zrealizowano zalecenia z poprzedniego badania;
- 2) nie powstały uszkodzenia lub zmiany stanu technicznego urządzenia, mające wpływ na bezpieczeństwo eksploatacji;
- 3) urządzenia zabezpieczające i urządzenia ochronne są zainstalowane i pracują prawidłowo;
- 4) napisy ostrzegawcze, instrukcje i informacje są umieszczone na urządzeniu oraz czy są czytelne i zrozumiałe.

5. W przypadkach uzasadnionych stanem technicznym, intensywnością eksploatacji, warunkami eksploatacji urządzeń mającymi wpływ na bezpieczeństwo eksploatacji, UDT rozszerza zakres czynności podczas badania doraźnego kontrolnego, o których mowa w ust. 1, pkt 3 lit. a.

§ 27.1. Rewizja wewnętrzna, o której mowa w § 26 ust. 2 pkt 1, obejmuje ocenę wizualną stanu ścianek urządzenia, jego połączeń rozłącznych i nierozłącznych oraz osprzętu zabezpieczającego i ciśnieniowego.

2. W uzasadnionych względami technicznymi przypadkach ocena wizualna, o której mowa w ust. 1, może być uzupełniona lub zastąpiona innymi, równoważnymi badaniami.

§ 28.1. Czynności i badania, o których mowa w § 26 ust. 3, przeprowadza się, jeżeli bezpieczeństwo eksploatacji urządzenia zależy od warunków jego zainstalowania w szczególności, gdy urządzenie jest:

- 1) montowane w miejscu jego eksploatacji;
- 2) wyposażone w osprzęt zabezpieczający lub osprzęt ciśnieniowy i bezciśnieniowy w miejscu jego eksploatacji.

2. Zakres badania odbiorczego obejmuje:

- 1) sprawdzenie prawidłowości zainstalowania i działania urządzenia wraz z jego osprzętem;
- 2) dodatkowe badanie techniczne, w tym określone przez projektanta, zgodnie z wymaganiami szczegółowymi, odpowiednio do rodzaju urządzenia.

3. Przed uzyskaniem decyzji zezwalającej na eksploatację urządzenia można przeprowadzić rozruch w pełni wyposażonego urządzenia w celu sprawdzenia działania i regulacji osprzętu zabezpieczającego oraz osprzętu ciśnieniowego i bezciśnieniowego.

4. Urządzenie przedstawione do badania odbiorczego powinno być całkowicie zmontowane, sprawne technicznie i przygotowane do eksploatacji, zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz instrukcją eksploatacji.

§ 29.1. Badania doraźne eksploatacyjne, o których mowa w § 26 ust. 1 pkt 3 lit. b, są wykonywane na wniosek eksploatującego urządzenie, w szczególności w przypadku:

- 1) zmiany eksploatującego lub miejsca zainstalowania urządzenia;
- 2) konieczności naprawy elementów urządzenia;
- 3) wymiany elementów urządzenia, z wyłączeniem elementów określonych w § 34 ust. 1;
- 4) zmiany nastaw osprzętu zabezpieczającego;
- 5) zmiany charakterystyki lub rodzaju urządzeń zasilających;
- 6) stwierdzenia nieszczelności lub uszkodzeń ścianek urządzenia;
- 7) zmiany dokonywanej w instalacji współpracującej z urządzeniem;
- 8) naprawy metodą chemicznego czyszczenia;
- 9) uzasadnionym stanem technicznym urządzenia.

2. Zakres badań doraźnych eksploatacyjnych i sposób przygotowania urządzenia do tych badań ustala UDT, w zależności od okoliczności uzasadniających ich przeprowadzenie.

§ 30.1. Badania doraźne powypadkowe lub poawaryjne, o których mowa w § 26 ust. 1 pkt 3 lit. c, UDT przeprowadza po otrzymaniu zawiadomienia lub informacji dotyczącej niebezpiecznego uszkodzenia lub nieszczęśliwego wypadku związanego z eksploatacją urządzenia.

2. Zakres dokumentacji wymaganej do przeprowadzenia badania, o którym mowa w ust. 1, oraz zakres tego badania ustala UDT tak, aby było możliwe określenie stanu technicznego urządzeń oraz przyczyn nieszczęśliwego wypadku lub niebezpiecznego uszkodzenia związanego z jego eksploatacją.

§ 31.1. Terminy badań okresowych, o których mowa w § 26 ust. 1 pkt 2 i ust. 2, określa się od daty wydania pierwszej decyzji zezwalającej na eksploatację tego urządzenia, z uwzględnieniem wykonanych wcześniej czynności dozorowych, podając dla:

- 1) rewizji wewnętrznej, próby ciśnieniowej i próby szczelności – miesiąc i rok;
- 2) rewizji zewnętrznej – rok.

2. Wyznaczone terminy, o których mowa w ust. 1, powinny umożliwić wykonanie badań do dnia 30 listopada danego roku.

3. Na uzasadniony wniosek eksploatującego lub organu dozoru jądrowego:

- 1) termin kolejnego badania okresowego może być ustalony od daty wykonania badania doraźnego eksploatacyjnego, jeżeli badanie to obejmowało pełny zakres badania okresowego;
- 2) rewizja wewnętrzna, próba ciśnieniowa i próba szczelności mogą być przeprowadzone, do sześciu miesięcy przed wyznaczonym terminem, pod warunkiem, że termin badania zostanie uzgodniony przez eksploatującego z UDT z 14-dniowym wyprzedzeniem.

§ 32. Eksploatujący w celu bezpiecznej eksploatacji powinien:

- 1) użytkować urządzenie tylko wtedy, gdy posiada wydaną przez UDT decyzję zezwalającą na jego eksploatację;
- 2) użytkować urządzenie zgodnie z instrukcją eksploatacji i zasadami określonymi w rozporządzeniu;
- 3) wyposażyć urządzenie w stanowiskową instrukcję obsługi, opracowaną na podstawie instrukcji eksploatacji i dostępną dla osób obsługujących;
- 4) utrzymywać urządzenie we właściwym, nie budzącym zastrzeżeń, stanie technicznym;
- 5) zapewnić kontrolę metrologiczną przyrządów pomiarowych wchodzących w skład urządzenia na zasadach określonych w odrębnych przepisach;
- 6) stosować odpowiednie środki zapewniające bezpieczeństwo eksploatacji;
- 7) zapewnić właściwą obsługę;
- 8) przechowywać księgę rewizyjną i książkę ruchu urządzenia;
- 9) pisemnie zgłaszać urządzenie przygotowane do badania doraźnego do UDT;
- 10) niezwłocznie zawiadomić UDT o każdym niebezpiecznym uszkodzeniu lub nieszczęśliwym wypadku związanym z eksploatacją urządzenia.

§ 33.1. Urządzenia mogą obsługiwać osoby, które:

- 1) posiadają kwalifikacje dla poszczególnych stanowisk lub zawodów, jeżeli takie kwalifikacje są wymagane odrębnymi przepisami;

- 2) odbyły przeszkolenie w odpowiednim zakresie i wykazały się znajomością instrukcji eksploatacji, praktycznymi umiejętnościami obsługi urządzenia.

2. Do obowiązków obsługującego należy przestrzeganie instrukcji eksploatacji urządzenia w zakresie obsługi.

§ 34.1. Eksploatujący urządzenie może dokonać wymiany:

- 1) manometrów i termometrów;
- 2) armatury zaporowej i zwrotnej;
- 3) przyrządów cieczowskazowych;
- 4) zaworów redukcyjnych;
- 5) zaworów bezpieczeństwa i głowic bezpieczeństwa;
- 6) urządzeń zasilających.

2. Nowo zainstalowane elementy, o których mowa w ust. 1, powinny być tego samego typu, o takich samych parametrach, charakterystyce i nastawach jak elementy wymieniane.

3. Nowo instalowane zawory bezpieczeństwa powinny posiadać protokół lub poświadczenie nastawy wystawione lub potwierdzone przez UDT, a przed zamontowaniem powinno być sprawdzone ich funkcjonowanie przez osoby eksploatujące urządzenie.

4. Wymiana elementów, o których mowa w ust. 1, powinna być nadzorowana przez osoby odpowiedzialne za nadzór eksploatacyjny urządzenia i odpowiednio udokumentowana.

5. Uszkodzone lub zużyte elementy zamknięć i połączeń rozłącznych, takie jak: śruby, nakrętki, uszczelki, rygle, klamry oraz kabłąki, zastępuje się odpowiednimi elementami, zgodnie z dokumentami odniesienia.

§ 35.1. Książki ruchu prowadzi się dla wszystkich urządzeń, objętych rozporządzeniem.

2. W książce, o której mowa w ust. 1, osoby odpowiedzialne za obsługę urządzenia, odnotowują datę oraz potwierdzają podpisem, dokonanie wpisów o treści odpowiednio dostosowanej do rodzaju i charakteru urządzenia podając, co najmniej:

- 1) parametry pracy urządzenia;
- 2) kontrolę osprzętu zabezpieczającego;
- 3) stopień napełnienia urządzenia;
- 4) istotne zakłócenia w pracy urządzenia oraz wykonane czynności konserwacyjne;
- 5) inne wykonane czynności określone w instrukcji eksploatacji.

3. Wpisów do książki ruchu można dokonywać dla zespołu urządzeń lub instalacji, w których jest zabudowane urządzenie.

§ 36.1. Eksploatujący, w wyznaczonym terminie i w uzgodnieniu z UDT, przygotowuje urządzenie do badania w zakresie niezbędnym do jego przeprowadzenia.

2. Badania przeprowadzane na rzecz eksploatującego powinny być wykonywane z udziałem obsługującego urządzenie oraz w obecności przedstawiciela eksploatującego (zgłaszającego urządzenie do badań).

3. W przypadku zbiorników przenośnych przygotowuje i zgłasza je do badań technicznych zakład uprawniony przez UDT.

§ 37.1. Otwarcie urządzenia może nastąpić dopiero po zamknięciu dopływu czynników roboczych ze wszystkich źródeł zasilania i po zrównaniu się ciśnienia wewnątrz urządzenia z ciśnieniem atmosferycznym oraz schłodzeniu cieczy do temperatury niższej niż temperatura wrzenia przy ciśnieniu atmosferycznym, przy czym najwyższą temperaturę czynnika roboczego, przy której może nastąpić otwarcie urządzenia, określa się w instrukcji eksploatacji.

2. Grubość ścianek urządzenia w czasie całego okresu eksploatacji nie może być mniejsza od określonej w dokumentacji technicznej grubości minimalnej.

3. Urządzenia powinny być zamykane w taki sposób, aby ich zawartość nie mogła się wydostać na zewnątrz w sposób niekontrolowany.

4. Zmiany nastaw osprzętu zabezpieczającego i jego połączeń z urządzeniem lub atmosferą można dokonać po uprzednim wyrażeniu zgody na ich zmianę przez UDT.

§ 38.1. Urządzenie przedstawione do badań powinno być oczyszczone i w stanie gotowym do jego przeprowadzenia, zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu i instrukcji eksploatacji.

2. Zgłaszający urządzenie do badania powinien zapewnić:

- 1) odpowiednią dokumentację w zakresie niezbędnym do wykonania tego badania;
- 2) dostęp do urządzenia;
- 3) odpowiednie i bezpieczne warunki pracy;
- 4) wyposażenie i obsługę techniczną niezbędną do przeprowadzenia badań.

3. Podczas przygotowywania stanowiska pracy i urządzeń oraz ich osprzętu do badań należy przestrzegać zasad dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz wymagań określonych w instrukcji eksploatacji.

§ 39.1. Chemiczne czyszczenie, w tym trawienie kotła może być wykonane:

- 1) po uzyskaniu zgody UDT;
- 2) przez naprawiającego uprawnionego przez UDT – w zakresie chemicznego czyszczenia kotłów;
- 3) na podstawie uzgodnionej z UDT technologii chemicznego czyszczenia kotła.

2. Po wykonaniu chemicznego czyszczenia kotła wykonujący te czynności wystawia poświadczenie ich wykonania, zawierające ocenę wyników czyszczenia kotła oraz określenie stanu powierzchni kotła, po przeprowadzeniu tych czynności.

3. Po wykonaniu chemicznego czyszczenia kotła, powinien być on zgłoszony do UDT, w celu wykonania rewizji wewnętrznej oraz próby ciśnieniowej.

§ 40. Kocioł wyposażony w więcej niż jeden przyrząd wodowskazowy, w przypadku niesprawności jednego z tych przyrządów, może być nadal eksploatowany, pod warunkiem że:

- 1) w instrukcji eksploatacji określono warunki eksploatacji kotła z niesprawnym przyrządem wodowskazowym;
- 2) bezzwłocznie zostaną podjęte działania mające na celu doprowadzenie do właściwego funkcjonowania wszystkich przyrządów wodowskazowych.

§ 41. Kocioł wyposażony w więcej niż jedno urządzenie zasilające, w przypadku niesprawności jednego z tych urządzeń, może być nadal eksploatowany, pod warunkiem że:

- 1) w instrukcji eksploatacji określono warunki eksploatacji kotła z niesprawnym urządzeniem zasilającym;
- 2) bezzwłocznie zostaną podjęte działania mające na celu doprowadzenie do właściwego funkcjonowania wszystkich urządzeń zasilających.

§ 42.1. Sterowane zawory bezpieczeństwa kotłów powinny być sprawdzane w terminach określonych w instrukcji ruchowej zaworów, jednak nie rzadziej niż raz na dwanaście miesięcy.

2. Sprawdzenie zaworów w ruchu przeprowadza się w taki sposób, aby można było sprawdzić prawidłowość działania zaworów głównych oraz poszczególnych obwodów sterujących.

§ 43.1. Nie napełnia się butli innym czynnikiem roboczym niż ten, do którego został przeznaczony.

2. Na uzasadniony pod względem technicznym wniosek eksploatującego UDT może dopuścić możliwość zmiany czynnika roboczego i oznaczeń butli.

Rozdział 4

Naprawa lub modernizacja

§ 44.1. Wykonanie naprawy lub modernizacji powinno być pisemnie potwierdzone przez wykonawcę.

2. Po zakończeniu naprawy lub modernizacji należy przeprowadzić badanie doraźne eksploatacyjne, zgodnie z § 26 ust. 1 pkt 3 lit. b.

Rozdział 5

Likwidacja

§ 45. Do likwidacji urzędzeń technicznych stosuje się przepisy § 1 ust. 3 i 4.

Rozdział 6

Przepis końcowy

§ 46. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER GOSPODARKI

UZASADNIENIE

Uwzględniając stopień zagrożenia dla bezpiecznego funkcjonowania i eksploatacji elektrowni jądrowej związany z wpływem promieniowania jonizującego, Minister Gospodarki zgodnie z upoważnieniem ustawowym zawartym w art. 8 ust. 5a ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorcze technicznym (Dz. U. Nr 122, poz. 1321, z późn. zm.), określa w drodze niniejszego rozporządzenia warunki techniczne dozoru technicznego, o których mowa w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 5 ust. 4 ustawy o dozorcze technicznym, w zakresie projektowania, wytwarzania – w tym wytwarzania materiałów i elementów, eksploatacji, naprawy, modernizacji i likwidacji, w szczególności zaś wymagania dotyczące konstrukcji, obliczeń wytrzymałościowych, budowy, osprzętu, oznaczeń, materiałów i elementów, zakresu badań technicznych urządzeń, materiałów i elementów, terminów badań okresowych, rodzaju dokumentacji niezbędnej do objęcia dozorem i potwierdzenia kwalifikowania oraz wykonania połączeń nierozłącznych, przeróbki plastycznej i obróbki cieplnej, kwalifikowania i wykonywania badań nieniszczących oraz obsługi i konserwacji.

Rodzajami urządzeń wymagających określenia warunków technicznych dozoru technicznego są te urządzenia ciśnieniowe i bezciśnieniowe wraz z osprzętem i urządzeniami zabezpieczającymi w elektrowni jądrowej oraz zbiorniki płynów i ich instalacje do napełniania i opróżniania, określone w § 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia ..... w sprawie rodzajów urządzeń technicznych lub urządzeń podlegających dozorowi technicznemu w elektrowni jądrowej.

Wymienione rodzaje urządzeń technicznych lub urządzeń obejmują: 1) zbiorniki, instalacje i układy konstrukcyjne reaktora oraz w nim zabudowane, urządzenia, instalacje i układy chłodzenia, w tym chłodzenia powyłączeniowego i awaryjnego, oraz wytwarzania pary, urządzenia, instalacje i układy stabilizacji ciśnienia obiegu chłodzenia, rurociągi i instalacje technologiczne, zawory i ich instalacje, pompy obiegowe i zasilające i ich instalacje oraz wymienniki ciepła i ich instalacje oraz układy a także 2) zbiorniki płynów i ich instalacje do napełniania i opróżniania.

Zgodnie z art. 36c pkt 3 ustawy z dnia ... o zmianie ustawy – Prawo atomowe oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. ...), urządzenia ciśnieniowe i bezciśnieniowe wraz z osprzętem, urządzeniami zabezpieczającymi, oraz zbiorniki płynów i ich instalacje do napełniania i opróżniania jako urządzenia techniczne lub urządzenia w elektrowni jądrowej stanowią jej systemy lub elementy konstrukcji lub wyposażenia w zależności od realizowanej funkcji.

W obowiązujących obecnie polskich przepisach tj. ustawie o dozorcze technicznym oraz rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu (Dz. U. Nr 120, poz. 1021, z późn. zm.), nie były określone wymagania wydania przez ministra właściwego do spraw gospodarki odpowiednich warunków technicznych oraz wskazane rodzaje urządzeń technicznych podlegające dozorowi technicznemu w elektrowniach jądrowych biorąc pod uwagę realizowane przez te urządzenia funkcje bezpieczeństwa. Wynikało to z braku konieczności objęcia kontrolą tego typu urządzeń technicznych lub urządzeń wobec braku tego typu budowli technicznych w Polsce.

W art. 7a ustawy – Prawo atomowe ustawodawca wprowadza pojęcie funkcji bezpieczeństwa jako funkcji, którą dla zapewnienia bezpieczeństwa wypełnia system lub element konstrukcji lub wyposażenia obiektu jądrowego w elektrowni jądrowej, w tym urządzenia techniczne lub urządzenia stwarzające inne niż określone w art. 4 pkt 1 ustawy o dozorcze technicznym zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego oraz mienia i środowiska a w szczególności powodowane promieniowaniem jonizującym.

Projekt obiektu jądrowego, w tym urządzeń technicznych instalowanych i eksploatowanych w elektrowni jądrowej, powinien zawierać rozwiązania, które umożliwiają jego pewną, stabilną, łatwą i bezpieczną w zarządzaniu eksploatację, ze szczególnym uwzględnieniem czynników związanych ze współdziałaniem człowieka i eksploatowanych systemów oraz elementów konstrukcji i wyposażenia, w tym urządzeń, o których mowa w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 5 ust. 4 ustawy o dozorcze technicznym.

Bez względu na przyjęty w przyszłości wariant technologiczny reaktora jądrowego, projektowane systemy lub elementy konstrukcji lub wyposażenia, w tym urządzenia, o których mowa w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 5 ust. 4 ustawy o dozorcze technicznym, muszą zapewniać przeciwdziałanie skutkom możliwych awarii urządzeń i potencjalnych błędów ludzkich. Dotyczy to w szczególności wszystkich zainstalowanych i eksploatowanych w elektrowni jądrowej urządzeń ciśnieniowych i bezciśnieniowych wraz z ich osprzętem, które pełnią zasadniczą rolę utrzymania bezpiecznej pracy, w szczególności reaktora jądrowego. Odbywa się to przez właściwy dobór materiałów, zapewnienie jakości w fazie projektowania, budowy i eksploatacji a także kontrolę odchyłeń od normalnej eksploatacji i wykrywanie uszkodzeń oraz zapewnienie stałego nadzoru zarówno przez eksploatującego jak i dozór techniczny.

Urząd Dozoru Technicznego w zakresie swoich kompetencji wraz z organami dozoru jądrowego oraz innymi organami, o których mowa w art. 66 ust. 3 ustawy z dnia ..... o zmianie ustawy – Prawo atomowe oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr ...,

poz. ...), będą kontrolować wykonawców i dostawców systemów oraz elementów konstrukcji i wyposażenia obiektu jądrowego, a także wykonawców prac prowadzonych przy budowie, wyposażeniu, rozruchu, eksploatacji i likwidacji obiektu jądrowego w zakresie systemów, elementów i prac istotnych ze względu na bezpieczeństwo jądrowe i ochronę radiologiczną oraz bezpieczne funkcjonowanie urządzeń, o których mowa w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 5 ust. 4 ustawy o dozorze technicznym.

Projekt rozporządzenia podlega notyfikacji w trybie określonym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie

Projektowana regulacja będzie miała znaczenie dla:

- 1) Urzędu Dozoru Technicznego wykonującego dozór techniczny w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym (Dz. U. Nr 122, poz. 1321, z późn. zm.) w elektrowni jądrowej,
- 2) Ministerstwa Gospodarki,
- 3) Państwowej Agencji Atomistyki,
- 4) Głównego Inspektora Pracy,
- 5) inwestora,
- 6) jednostki organizacyjnej wykonującej działalność związaną z narażeniem, polegającą na budowie, rozruchu, eksploatacji lub likwidacji elektrowni jądrowej,
- 7) podmiotów działających jako projektujący, wytwarzający, eksploatujący, naprawiający modernizujący urządzenia techniczne lub urządzenia techniczne w rozumieniu ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym,
- 8) podmioty wymienione w art. 36k ust. 4 oraz 37 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy z dnia ..... o zmianie ustawy – Prawo atomowe oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr ..., poz. ...).

2. Konsultacje

Projekt rozporządzenia zostanie przekazany w ramach konsultacji społecznych do opinii przez podmioty wymienione w pkt 1.

Projekt zostanie zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Nie przewiduje się wydatków budżetowych związanych z realizacją rozporządzenia. Wystąpi wzrost dochodów budżetu Państwa z tytułu wpłat części zweryfikowanego zysku Urzędu Dozoru Technicznego wynikający z wykonywania czynności dozoru technicznego w zakresie określonym niniejszym rozporządzeniem.

Zapewnienie bezpiecznego funkcjonowania urządzeń technicznych lub urządzeń jako elementu bezpieczeństwa publicznego w celu zminimalizowania zdarzeń związanych z nieszczęśliwymi wypadkami i niebezpiecznymi uszkodzeniami, zaliczane jest do kategorii efektów niewymiernych.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Projektowana regulacja nie będzie miała znaczącego wpływu na rynek pracy, nie mniej jednak do wykonywania czynności dozoru technicznego przez Urząd Dozoru Technicznego będzie konieczne dodatkowe zatrudnienie wyspecjalizowanych i wysoko kompetentnych inspektorów dozoru technicznego, co będzie uzależnione od rodzaju wybranej technologii jądrowej .

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw. Wprowadzane projektem rozporządzenia regulacje mają na celu zapewnienie bezpiecznego funkcjonowania instalowanych i eksploatowanych urządzeń technicznych lub urządzeń w elektrowniach jądrowych, przez identyfikację zagrożeń stwarzających nie akceptowalne społecznie i publicznie ryzyko począwszy od projektowania do późniejszej eksploatacji.

Działania wykonywane przez urząd Dozoru Technicznego nie zwalniają jednak projektujących, wytwarzających, eksploatujących, naprawiających i modernizujących urządzenia techniczne lub urządzenia w elektrowni jądrowej od odpowiedzialności za ich jakość i stan techniczny.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Projektowane rozporządzenie będzie miało wpływu na rozwój regionalny.

7. Wpływ regulacji na stan środowiska

Projektowane rozporządzenie będzie miało wpływ na stan środowiska przez osiągnięcie odpowiednich warunków eksploatacji, zapobieganie awariom i łagodzenie ich skutków, czego wynikiem jest ochrona pracowników i ludności przed zagrożeniami wynikającymi z promieniowania jonizującego z elektrowni jądrowych.

8. Źródła finansowania

Projekt nie pociąga za sobą obciążenia budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI¹⁾
z dnia

w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego, jakim powinny odpowiadać maszyny do przemieszczania osób lub ładunków, dźwigi oraz urządzenia do przemieszczania kontenerów, w elektrowni jądrowej

Na podstawie art. 8 ust. 5a ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym (Dz. U. Nr 122, poz. 1321, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1.1. Rozporządzenie określa warunki techniczne dozoru technicznego w zakresie projektowania, materiałów i elementów stosowanych do wytwarzania, eksploatacji, naprawy i modernizacji oraz likwidacji:

- 1) maszyn do przemieszczania osób lub ładunków w ograniczonym zasięgu, w tym:
  - a) wciągarek i wciągników wraz z osprzętem do mocowania ładunków,
  - b) suwnic wraz z osprzętem do mocowania ładunków,
  - c) żurawi wraz z osprzętem do mocowania ładunków,
  - d) dźwigników (podnośników),
  - e) wyciągów towarowych,
  - f) wózków jezdniowych podnośnikowych z mechanicznym napędem podnoszenia wraz z osprzętem do mocowania ładunków,
  - g) podestów ruchomych,

---

¹⁾ Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej – gospodarka, na podstawie §1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 216, poz. 1593).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 170, poz. 1217 i Nr 249, poz. 1832, z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 98, poz. 817 i 818 z 2010 r. Nr 47, poz. 278 oraz z 2011 r. Nr .... poz. ...

2) dźwigów do transportu osób lub ładunków, dźwigów budowlanych i dźwigów towarowych małych,

3) urządzeń służących do przemieszczania kontenerów przy pracach przeładunkowych wraz z osprzętem do mocowania ładunków

– zwanych dalej „urządzeniami MDK”.

2. Rozwiązania techniczne urządzeń MDK w elektrowni jądrowej umożliwiają bezpieczną jej eksploatację ze szczególnym uwzględnieniem czynników związanych ze współdziałaniem człowieka i eksploatowanych urządzeń.

3. Dla urządzeń MDK w elektrowni jądrowej, biorąc pod uwagę realizowane przez te urządzenia funkcje bezpieczeństwa, muszą być przestrzegane warunki określone w art. 36j ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe (Dz. U. z 2007 r. Nr 42 poz. 276, z późn. zm.³⁾) oraz uznane specyfikacje techniczne.

4. Projektowanie, wytwarzanie, w tym wytwarzanie materiałów i elementów, eksploatacja, naprawa, modernizacja i likwidacja urządzeń MDK odbywa się na podstawie warunków technicznych uzgodnionych z Urzędem Dozoru Technicznego, zwanym dalej „UDT”.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) dokumentacja odbiorcza – dokumentację, jaką eksploatujący przed przystąpieniem do eksploatacji urządzenia przedkłada UDT przed uzyskaniem pierwszej decyzji zezwalającej na eksploatację;
- 2) dokumentacja techniczna – ogół uzgodnionych z UDT dokumentów niezbędnych do wytworzenia urządzenia (w formie rysunków technicznych, schematów, opisów, obliczeń);
- 3) eksploatujący – użytkownik wykorzystujący urządzenia zgodnie z przeznaczeniem;
- 4) księga rewizyjna urządzenia – zbiór dokumentów dotyczących danego urządzenia przechowywany przez eksploatującego, zawierający w szczególności: dokumentację odbiorczą, protokoły z wykonanych czynności i badań oraz decyzje administracyjne dotyczące eksploatacji tego urządzenia;
- 5) ładunek niebezpieczny – ładunek o właściwościach wybuchowych, żrących, trujących lub palnych, który może w trakcie zaistniałego wypadku stanowić zagrożenie dla życia, zdrowia ludzkiego, mienia lub środowiska poprzez jego rozprzestrzenianie się, pożar lub wybuch;
- 6) niebezpieczne uszkodzenie – nieprzewidziane, nagłe uszkodzenie urządzenia, w wyniku którego urządzenie nie może być eksploatowane albo przy istnieniu

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 93, poz. 583 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 18, poz. 97 i Nr 168, poz. 1323, z 2010 r. Nr 107, poz. 679 oraz z 2011 r. Nr ..., poz. ... .

którego dalsza jego eksploatacja stanowi zagrożenie dla życia, zdrowia ludzkiego, mienia lub środowiska;

- 7) osprzęt do mocowania ładunków – osprzęt pośredniczący między urządzeniem, o którym mowa § 1 ust. 1, a ładunkiem;
- 8) przeciążenie – obciążenie urządzenia ładunkiem o masie większej niż 100 % udźwigu;
- 9) sprawozdanie z uzgodnienia dokumentacji – informację potwierdzającą, że dokumentacja urządzenia spełnia wymagania rozporządzenia;
- 10) maszyna:
  - a) zespół, wyposażony lub przeznaczony do wyposażenia w mechanizm napędowy inny niż bezpośrednio wykorzystujący siłę mięśni ludzkich lub zwierzęcych, składający się ze sprzężonych części lub elementów, z których przynajmniej jedna wykonuje ruch, połączonych w całość mającą konkretne zastosowanie,
  - b) zespół określony w lit. a, jedynie z pominięciem elementów przeznaczonych do jego podłączenia w miejscu pracy lub do podłączenia do źródeł energii i napędu,
  - c) zespół określony w lit. a i b, gotowy do zainstalowania i zdolny do funkcjonowania w danym stanie jedynie w przypadku gdy jest zamontowany na środkach transportu lub zainstalowany w jakimś budynku lub na konstrukcji,
  - d) zespoły maszyn określone w lit. a, b i c lub maszyny nieukończone określone w pkt 7, które w celu osiągnięcia określonego efektu końcowego, zostały zestawione i są sterowane w taki sposób, że działają jako zintegrowana całość,
  - e) zespół sprzężonych części lub elementów, z których przynajmniej jedna wykonuje ruch, połączonych w całość, przeznaczony do podnoszenia ładunków, a którego jedynym źródłem mocy jest bezpośrednie wykorzystanie siły ludzkich mięśni;
- 11) wyposażenie wymienne – urządzenie, które po oddaniu do użytku maszyny lub ciągnika jest zamontowane do tej maszyny lub ciągnika przez samego operatora, w celu zmiany funkcji maszyny lub ciągnika lub przyporządkowania nowej funkcji, o ile wyposażenie to nie jest narzędziem;
- 12) element bezpieczeństwa oznacza element:
  - a) element, który służy do spełnienia funkcji bezpieczeństwa, oraz
  - b) element, który jest wprowadzany do obrotu niezależnie, oraz
  - c) element, którego uszkodzenie lub nieprawidłowe działanie zagraża bezpieczeństwu osób, oraz
  - d) element, który nie jest niezbędny do działania maszyny lub który można zastąpić zwykłymi elementami tak, aby maszyna mogła działać;

- 13) osprzęt do podnoszenia – element lub wyposażenie niezwiązane z maszyną podnoszącą, umożliwiające utrzymanie ładunku, umieszczone pomiędzy maszyną a ładunkiem lub na samym ładunku, lub mogące stanowić integralną część ładunku i które jest wprowadzane do obrotu niezależnie; zawiesia i ich elementy również są uznawane za osprzęt do podnoszenia;
- 14) ciężna nośne – łańcuchy, liny i pasy zaprojektowane i wykonane do podnoszenia jako część maszyny podnoszącej lub osprzętu do podnoszenia;
- 15) odłączalne urządzenie do mechanicznego przenoszenia napędu – odłączalny element do przenoszenia mocy pomiędzy maszynami samobieźnymi lub ciągnikami a innymi maszynami poprzez połączenie ich na pierwszym stałym łożysku; w przypadku gdy urządzenie zostało wprowadzone do obrotu z osłoną, należy je traktować jako jeden produkt;
- 16) wciągarka – urządzenie mechaniczne przeznaczone do podnoszenia i opuszczania ładunków zawieszonych na hakach lub innych urządzeniach podnoszących oraz do poruszania (przyciągania i opuszczania) ładunków na pochyłych płaszczyznach lub tylko do przyciągania ładunków po płaszczyznach poziomych, do czego służą liny, łańcuchy lub pasy nawinięte w jednym lub wielu zwojach na bęben lub liny na kole ciernym;
- 17) wciągnik – maszyna do podnoszenia i opuszczania ładunków, na określonej drodze, z przejazdem lub bez, w której ładunki mogą być zawieszane przy zastosowaniu różnych elementów podnoszących;
- 18) suwnica – dźwignica pracująca w ruchu przerywanym, złożona z przemieszczającej się po torach konstrukcji nośnej i poruszającej się po niej wciągarki lub wciągnika, przeznaczona do przenoszenia ładunków w pionie i poziomie; w przestrzeni ograniczonej wysokością podnoszenia, skrajnymi położeniami toru jazdy wciągarki lub wciągnika oraz suwnicy;
- 19) dźwignica – maszyna transportowa, służąca do przemieszczania ludzi lub ładunków na niewielkie odległości, w ruchu przerywanym;
- 20) żuraw – maszyna przeznaczona do cyklicznego podnoszenia albo cyklicznego podnoszenia i przenoszenia ładunków zawieszonych na hakach lub innych urządzeniach do podnoszenia, produkowana seryjnie według indywidualnego projektu, albo z gotowych komponentów; „zawieszenie” może obejmować dodatkowe środki zainstalowane w celu zapobieżenia kołysaniu, obrotowi ładunku itp.;
- 21) dźwignik – urządzenie napędzane mechanicznie lub ręcznie, przeznaczone do prostoliniowego przemieszczania ładunków w pionie za pośrednictwem sztywnego elementu, z częściowym wykorzystaniem układu ciężnowego;
- 22) wyciąg towarowy – dźwignica składająca się z podstawy ładunkowej prowadzonej w pochyłych prowadnicach przystosowana do pochyłego przemieszczania ładunków z pomocą wciągników, linowych lub łańcuchowych; ze względu na zastosowany rodzaj wciągnika wyróżnia się wyciągi towarowe linowe i łańcuchowe;

- 23) wózki jezdniowe podnośnikowe z mechanicznym napędem podnoszenia – wszystkie urządzenia określone w Polskich Normach;
- 24) podest ruchomy – maszyna przeznaczona do przemieszczania osób na stanowiska robocze, na których wykonują pracę z platformy roboczej, przy założeniu, że osoby te wchodzi na platformę i schodzą z platformy w jej jednym określonym położeniu dostępu, i który składa się co najmniej z jednej platformy roboczej z elementami sterowniczymi, wysięgnika i podwozia;
- 25) dźwig – urządzenie podnoszące obsługujące określone poziomy, wyposażone w podstawę ładunkową poruszającą się wzdłuż sztywnych prowadnic, nachylonych do poziomu pod kątem większym niż 15° , przeznaczone do transportu:
- a) osób,
  - b) osób i ładunków,
  - c) wyłącznie ładunków, jeżeli podstawa ładunkowa jest dostępna, to znaczy, jeżeli osoba może wejść na nią bez trudności, i wyposażona w urządzenia sterownicze umieszczone wewnątrz podstawy ładunkowej lub w zasięgu osoby będącej wewnątrz podstawy ładunkowej;
- 26) podstawa ładunkowa – część dźwigu, w której umieszcza się ludzi lub ładunki w celu ich podnoszenia lub opuszczania;
- 27) dźwig budowlany – instalowane okresowo urządzenie podnoszące obsługujące podesty poziomów przystankowych na placach budowy i obiektach inżynierskich za pomocą prowadzonej platformy, kabiny lub innego rodzaju podstawy ładunkowej;
- 28) dźwig towarowy mały – urządzenie dźwigowe obsługujące określone poziomy przystankowe, z kabiną, do której wnętrza nie mają osoby ze względu na jej wymiary i wykonanie, poruszającą się wzdłuż sztywnych pionowych prowadnic lub prowadnic nachylonych w stosunku do pionu pod kątem nie większym niż 15° ; w celu spełnienia warunku niedostępności kabiny dla osób jej wymiary nie są większe niż:
- a) $1,0 \text{ m}^2$ powierzchni podłogi,
  - b) $1,0 \text{ m}$ głębokości,
  - c) $1,20 \text{ m}$ wysokości.

§ 3. 1. Na urządzeniu MDK powinna być zamocowana w miejscu dostępnym trwała i czytelna tabliczka znamionowa, odporna na działanie czynników atmosferycznych, zawierająca co najmniej:

- 1) nazwę wytwórcy;
- 2) numer fabryczny;
- 3) rok produkcji;
- 4) parametry robocze.

2. Urządzenie powinno być oznakowane w widocznym miejscu numerem ewidencyjnym UDT.

Rozdział 2

Projektowanie

§ 4. 1. W fazie projektowania urządzenia MDK projektant powinien opracować w dwóch egzemplarzach dokumentację techniczną (w języku polskim) i przedłożyć ją UDT w celu uzgodnienia.

2. Dokumentacja techniczna powinna zawierać, co najmniej:

- 1) rysunki zestawieniowe urządzenia, zespołów i podzespołów oraz rysunki elementów, które pozwolą na dokładne sprawdzenie zgodności rozwiązań konstrukcyjnych z wymaganiami uznanych specyfikacji technicznych;
- 2) schematy kinematyczne mechanizmów zawierające podstawowe parametry przekładni;
- 3) schematy układów cięgowych w mechanizmach napędowych, z podaniem parametrów cięgien, współczynników bezpieczeństwa, wartości średnic bębnow, krążków linowych i łańcuchowych oraz sposobu mocowania końców cięgien;
- 4) schematy ideowe i montażowe układów elektrycznych, hydraulicznych i pneumatycznych napędu i sterowania, zawierające charakterystyczne dane i parametry elementów składowych;
- 5) obliczenia techniczne;
- 6) sprawozdania z badań (jeżeli były wykonywane, np. na prototypie);
- 7) identyfikację i analizę zagrożeń;
- 8) wykaz zastosowanych w całości lub częściowo uznanych specyfikacji technicznych;
- 9) informację o badaniach, które mają być przeprowadzone podczas wytwarzania;
- 10) informację o kwalifikacjach lub świadectwach kwalifikacyjnych personelu wykonującego połączenia nierozłączne i przeprowadzającego badania nieniszczące;
- 11) informację o procesach wykonywania połączeń nierozłącznych;
- 12) instrukcję eksploatacji.

3. Z uzgodnienia dokumentacji technicznej UDT sporządza sprawozdanie.

4. Uzgodnienie dokumentacji technicznej jest potwierdzane przez UDT na tej dokumentacji (rysunku zestawieniowym) pieczęcią potwierdzającą uzgodnienie.

5. Wszelkie zmiany w dokumentacji technicznej, o której mowa w ust. 1, wymagają dodatkowych uzgodnień z UDT.

§ 5. Obliczenia techniczne urządzenia MDK powinny zawierać:

- 1) obliczenia konstrukcji nośnych;
- 2) obliczenia mechanizmów i układów cięgnowych;
- 3) obliczenia stateczności (zabezpieczenia przed wywróceniem);
- 4) obliczenia nacisków kół na tor jezdny lub obciążenia podpór;
- 5) obliczenia: zabezpieczeń przed przemieszczaniem urządzenia po torze siłami wiatru, zderzaków, odbojów i łap oporowych;
- 6) analizę kinematyczną ruchów (tory ruchów, prędkości, przyspieszenia).

§ 6. Identyfikacja i analiza zagrożeń powinna uwzględniać:

- 1) temperatury pracy;
- 2) zagrożenie korozją;
- 3) drgania – zmęczenia mechaniczne;
- 4) zjawiska sejsmiczne;
- 5) oddziaływanie śniegu i wiatru;
- 6) inne zdefiniowane obciążenia;
- 7) wpływ promieniowania jonizującego;
- 8) inne zagrożenia zidentyfikowane w dokumentacji projektowej.

§ 7. 1. Instrukcja eksploatacji powinna zawierać, co najmniej:

- 1) zasadnicze parametry techniczne urządzenia i jego elementów bezpieczeństwa;
- 2) opis budowy, działania i regulacji mechanizmów, zespołów i elementów wyposażenia mechanicznego, elektrycznego, hydraulicznego lub pneumatycznego;
- 3) opis budowy, działania i regulacji elementów bezpieczeństwa i urządzeń ochronnych;
- 4) wymagania dotyczące wykonania i eksploatacji torowiska i toru jezdny – dla urządzeń szynowych;

- 5) wskazania dotyczące bezpiecznej eksploatacji, w zależności od jego przeznaczenia i przewidywanych warunków pracy, a także dających się przewidzieć innych sytuacji, w szczególności:
- a) zakresu temperatur użytkowania (minimalnej i maksymalnej),
  - b) innych warunków użytkowania, takich jak atmosfera wybuchowa, agresywne środowisko, zapylenie, zadymienie, wilgotność,
  - c) odporności na zakłócenia pracy związane z oddziaływaniem zewnętrznego promieniowania elektromagnetycznego oraz emisyjności takiego promieniowania przez samo urządzenie,
  - d) wyładowań atmosferycznych,
  - e) przemieszczania ładunków niebezpiecznych lub materiałów promieniotwórczych,
  - f) wpływu na promieniowanie jonizujące,
  - g) nieszczęśliwego wypadku lub niebezpiecznego uszkodzenia;
- 6) informacje dotyczące wymaganych kwalifikacji osób obsługujących i konserwujących urządzenia;
- 7) w zakresie obsługi:
- a) opis działania urządzeń sterowniczych i sygnalizacyjnych,
  - b) informacje dotyczące wskazań przyrządów pomiarowo-kontrolnych wraz z rysunkami przedstawiającymi rozmieszczenie tych przyrządów,
  - c) wskazanie sposobu i zasad sterowania ruchami mechanizmów,
  - d) wykaz obowiązków obsługującego i czynności niezbędnych do wykonania przed, podczas i po zakończeniu pracy,
  - e) informacje dotyczące emisji fizycznych czynników szkodliwych dla zdrowia, w szczególności hałasu, drgań mechanicznych oraz pól i promieniowania elektromagnetycznego;
- 8) w zakresie konserwacji:
- a) wykaz niezbędnych czynności wykonywanych przez konserwatora,
  - b) sposób wykonywania czynności konserwacyjnych, technologii montażu i demontażu, z określeniem wielkości momentów dokręcania połączeń śrubowych oraz sprawdzenia prawidłowości wykonanych działań wraz z określeniem zakresów i terminów przeprowadzanych przeglądów konserwacyjnych;
- 9) wykaz podstawowych usterek lub nieprawidłowości, które mogą występować podczas eksploatacji, z określeniem przyczyn i sposobu ich usunięcia.

2. W zależności od konstrukcji urządzenia i jego warunków eksploatacji treść instrukcji eksploatacji, za zgodą UDT, może być ograniczona lub ujęta w dokumentacji techniczno-ruchowej, instrukcji eksploatacji, w których jest zainstalowane urządzenie.

§ 8. 1. Wytwarzający urządzenie MDK powinien wystawić dokument poświadczający, że urządzenie to zostało wykonane i zbadane zgodnie z dokumentacją techniczną oraz warunkami określonymi w uprawnieniu do wytwarzania.

2. Wytwarzający powinien przekazać eksploatującemu wraz z urządzeniem (sporządzone w języku polskim) dwa komplety dokumentów, o których mowa w § 9 ust. 1 pkt 2 – 5.

§ 9. 1. W celu przeprowadzenia czynności odbiorczych poprzedzających uzyskanie decyzji na eksploatację urządzenia MDK eksploatujący powinien przedłożyć UDT (w dwóch egzemplarzach) dokumentację odbiorczą, zawierającą:

- 1) opis techniczny urządzenia;
- 2) poświadczenie wykonania i zbadania;
- 3) rysunek zestawieniowy;
- 4) instrukcję eksploatacji;
- 5) o ile ma to zastosowanie:
  - a) schematy: elektryczny, hydrauliczny i pneumatyczny,
  - b) schemat układów cięgowych w mechanizmach napędowych,
  - c) kopię świadectw badania typu dla elementów bezpieczeństwa,
  - d) dokumentację uzupełniającą,
  - e) potwierdzenie prawidłowości zainstalowania urządzenia w strefie zagrożonej wybuchem.

2. Kompletna dokumentacja odbiorcza, o której mowa w ust. 1, jest podstawą do objęcia dozorem urządzenia MDK, polegającego na nadaniu mu numeru ewidencyjnego UDT, założeniu księgi rewizyjnej i przeprowadzeniu czynności odbiorczych.

3. Egzemplarz dokumentacji, o której mowa w ust. 1, po zakończeniu czynności odbiorczych UDT zwraca eksploatującemu, a kopia dokumentacji jest przechowywana w UDT.

§ 10. Opis techniczny urządzenia MDK powinien zawierać, co najmniej:

- 1) nazwę i adres eksploatującego;
- 2) lokalizację urządzenia;
- 3) nazwę i adres wytwórcy;
- 4) określenie rodzaju urządzenia i jego przeznaczenia;
- 5) typ urządzenia, numer fabryczny, rok budowy, oznakowanie;

6) parametry urządzenia i jego elementy bezpieczeństwa, o ile mają zastosowanie.

§ 11. 1. W zależności od rodzaju urządzenia MDK dokumentacja uzupełniająca, powinna zawierać, co najmniej dla:

- 1) podestów ruchomych – dodatkowe wyposażenie, jeżeli jest stosowane;
- 2) osprzętu do mocowania ładunków – schemat przyłożenia sił obciążających podczas prób technicznych;
- 3) suwnic:
  - a) wielkość rozpiętości mostu,
  - b) określenie największych nacisków kół jezdnych,
  - c) wskazanie rodzajów odbojnic i zderzaków;
- 4) urządzeń technicznych służących do manipulacji kontenerami:
  - a) diagram udźwigu,
  - b) parametry pracy, przy których współczynnik stateczności osiąga wartości minimalne;
- 5) wciągarek wykorzystywanych do przemieszczania osób lub ładunków:
  - a) rysunek przedstawiający sposób zamocowania,
  - b) schemat kinematyczny zamocowania, z podaniem podstawowych wymiarów ustroju nośnego;
- 6) wciągników i wciągarek:
  - a) określenie największych nacisków kół jezdnych,
  - b) wskazanie rodzajów odbojnic i zderzaków;
- 7) żurawi:
  - a) diagram udźwigów,
  - b) wielkość kąta obrotu wysięgnika,
  - c) parametry pracy, przy których współczynnik stateczności osiąga wartość minimalną,
  - d) dla żurawi samojezdnych – wskazanie rodzaju pracy – na podporach lub bez podpór,
  - e) dla żurawi torowych – określenie największych nacisków kół jezdnych oraz wskazanie rodzajów odbojnic i zderzaków.

2. Dla urządzeń MDK montowanych w miejscu eksploatacji dokumentacja uzupełniająca powinna zawierać, co najmniej:

- 1) szkic sytuacyjny zmontowanego urządzenia uwzględniający w szczególności, nieujęte w rysunku zestawieniowym, rzeczywiste odległości od otoczenia, przejścia, dojścia i ewentualne elementy osłonowe;
- 2) schematy zasilania ze wskazaniem w szczególności: osprzętu, wielkości, rodzaju zabezpieczeń, rodzaju i typu przewodów zasilających;
- 3) poświadczenie prawidłowości montażu i przeprowadzonych prób pomontażowych, wystawione przez instalującego;

- 4) protokoły pomiarów rezystancji izolacji obwodów elektrycznych, skuteczności ochrony przeciwporażeniowej oraz instalacji odgromowej;
- 5) protokół odbioru części budowlanej;
- 6) protokół z pomiarów urządzeń, systemów ochronnych i aparatury, przeznaczonych do pracy w przestrzeniach zagrożonych wybuchem.

3. W przypadku wciągników poświadczenie, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, może być wystawione przez osobę, dla której Prezes UDT wydał zaświadczenie kwalifikacyjne dotyczące konserwacji.

4. W przypadku zmiany miejsca zainstalowania wymagającego demontażu i ponownego montażu urządzenia przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 3

Wytwarzanie

§ 12. W toku wytwarzania urządzenia MDK, UDT sprawdza wykonanie określonych materiałów i elementów stosowanych do wytwarzania tego urządzenia oraz przeprowadza następujące rodzaje badań technicznych:

- 1) badanie typu – wykonywane na wniosek wytwarzającego urządzenie lub osprzęt przed rozpoczęciem seryjnej produkcji w celu sprawdzenia i poświadczenia przez UDT, że zbadany egzemplarz reprezentatywny dla zamierzonej produkcji spełnia wymagania określone w dokumentacji projektowej;
- 2) badanie sprawdzające – badanie przeprowadzone w toku wytwarzania urządzenia.

§ 13. 1. Wytwarzający przygotowuje urządzenie MDK do badania typu zgłasza je do UDT.

2. Program badania typu ustala UDT.

3. Przeprowadzający badanie typu może wykorzystać lub uznać wyniki prób, badań i analiz wykonanych przez wyspecjalizowane jednostki projektanta lub wytwarzającego bądź odpowiednią jednostkę badawczą, które zostały sprawdzone w praktyce w elektrowniach jądrowych.

4. Badaniem typu może być objęty typoszereg urządzeń; w takim przypadku poddaje się badaniom wybrane przez UDT egzemplarze z tego typoszeregu.

5. Urządzenia lub osprzęt mogą być zakwalifikowane do tego samego typoszeregu, jeżeli:

- 1) spełniają wymagania tych samych przepisów;
- 2) są wytwarzane na podstawie tej samej technologii;

- 3) posiadają te same kształty geometryczne;
- 4) są zbudowane z tych samych materiałów.

6. Badania typu powinny być przeprowadzone u wytwarzającego na stanowisku uzgodnionym z UDT lub na miejscu ustawienia urządzenia, w zależności od rodzaju urządzenia i zakresu badań.

7. Wprowadzenie zmian w urządzeniu lub osprzęcie poddanym badaniu typu może wymagać przeprowadzenia dodatkowych badań uzgodnionych z UDT i zatwierdzonych przez organ dozoru jądrowego.

§ 14. 1. Wytwarzający powinien przygotować urządzenie MDK lub jego element do badania sprawdzającego, o którym mowa w § 12 pkt 2, i zgłosić do UDT.

2. Zakres i sposób przeprowadzenia badania sprawdzającego powinien być uzgodniony z UDT przed rozpoczęciem wytwarzania lub montażu urządzenia lub elementu.

3. Urządzenia wytwarzane seryjnie, które były poddane badaniu typu, mogą być zgłaszane przez wytwarzającego partiami do badań sprawdzających.

4. Badania sprawdzające partii urządzeń obejmują 20 % zgłoszonych w partii urządzeń, jednak nie mniej niż dwa urządzenia.

5. Wynik badań sprawdzających partii urządzeń uznaje się za pozytywny, jeżeli wyniki badań wszystkich zbadanych urządzeń są pozytywne.

6. W razie negatywnego wyniku badania jednego lub więcej urządzeń wynik badań sprawdzających partii urządzeń uznaje się za negatywny.

7. Urządzenia z partii, której badania sprawdzające dały wynik negatywny, mogą być ponownie zgłoszone do badań sprawdzających po usunięciu usterek i dokonaniu kontroli wszystkich urządzeń zgłoszonych w danej partii.

Rozdział 4

Eksploatacja

§ 15. Dla urządzeń MDK objętych rozporządzeniem ustala się formę dozoru technicznego pełnego.

§ 16. 1. W toku eksploatacji urządzeń MDK, UDT przeprowadza:

- 1) czynności odbiorcze – przed wydaniem pierwszej decyzji zezwalającej na eksploatację urządzenia;
- 2) badania okresowe – nie rzadziej niż w terminach uzgodnionych z organem dozoru jądrowego dla każdego urządzenia objętego rozporządzeniem;

3) badania doraźne – wynikające z bieżących potrzeb, w tym:

- a) kontrolne – wykonywane w ramach nadzoru nad przestrzeganiem przepisów z zakresu bezpieczeństwa eksploatacji urządzeń i obejmujące czynności określone w określone w dokumentacji projektowej,
- b) eksploatacyjne,
- c) powypadkowe lub poawaryjne.

2. W ramach przeprowadzania przy urządzeniach MDK czynności i badań, o których mowa w ust. 1, UDT wykonuje:

1) sprawdzenie kompletności i odpowiedniości przedłożonej dokumentacji, w tym:

- a) księgi rewizyjnej urządzenia,
- b) dziennika konserwacji urządzenia,
- c) protokołów pomiarów elektrycznych urządzenia wykonanych przez podmiot posiadający uprawnienia wymagane odrębnymi przepisami – w zakresie terminów ważności, z uwzględnieniem § 24 ust. 2,
- d) zaświadczeń kwalifikacyjnych osób konserwujących i obsługujących urządzenie;

2) identyfikację urządzenia i sprawdzenie jego stanu technicznego oraz oznakowań;

3) sprawdzenie zgodności wyposażenia z przedłożoną dokumentacją.

3. Urządzenie MDK przed wykonaniem czynności i badań, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2 i 3 lit. a i b, powinno być całkowicie zmontowane, sprawne technicznie i przygotowane do eksploatacji, zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz instrukcją eksploatacji.

4. Badania, o których mowa w ust. 1 pkt 2 oraz pkt 3 lit. a i b, mają na celu sprawdzenie, czy:

- 1) zrealizowano zalecenia z poprzedniego badania;
- 2) nie powstały uszkodzenia lub zmiany stanu technicznego urządzenia, mające wpływ na bezpieczeństwo eksploatacji;
- 3) elementy bezpieczeństwa i urządzenia ochronne są zainstalowane i pracują prawidłowo;
- 4) napisy ostrzegawcze, instrukcje i informacje są umieszczone na urządzeniu oraz czy są czytelne i zrozumiałe.

§ 17. 1. Zakres czynności, o którym mowa w § 16 ust. 1 pkt 1, powinien obejmować, z zastrzeżeniem ust. 2, przeprowadzenie, co najmniej:

- 1) prób funkcjonowania (w zainstalowanej wersji montażowej) z obciążeniem wystarczającym do stwierdzenia, że sterowanie i ruchy robocze, mechanizmy oraz elementy bezpieczeństwa i ochronne działają prawidłowo;
- 2) prób z przeciążeniem (próba statyczna i dynamiczna) lub prób równoważnych;
- 3) innych badań z przeciążeniem, jeżeli zostały określone w dokumentacji projektowej.

2. W przypadku urządzeń MDK posiadających świadectwo badania typu:

- 1) dopuszcza się ograniczenie prób, o których mowa w ust. 1 pkt 1, do prób bez obciążenia;
- 2) nie przeprowadza się prób z przeciążeniem, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

§ 18. 1. Próba statyczna, o której mowa w § 17 ust. 1 pkt 2, jest wykonywana z przeciążeniem utrzymywanym w czasie określonym w dokumentacji projektowej.

2. Wielkość przeciążenia podczas próby statycznej odpowiada udźwigowi powodującemu największe obciążenie konstrukcji nośnej pomnożonemu przez współczynnik, którego wartość przyjmuje się, z zastrzeżeniem ust. 3, jako:

- 1) 1,5 – dla urządzeń z napędem ręcznym,
- 2) 1,25 – dla pozostałych urządzeń

– jeżeli zastosowane uznane specyfikacje techniczne nie określają inaczej.

3. W przypadku osprzętu do mocowania ładunków wielkość współczynnika, o którym mowa w ust. 2, przyjmuje się jako:

- 1) 2 – dla zawiesi ciągów nośnych;
- 2) 1,25 – dla posiadających:

a) tylko nośne elementy belkowe,

b) nośne elementy belkowe i ciągnowe,

c) konstrukcję uniemożliwiającą przeprowadzenie prób na innym urządzeniu (o większym udźwigu) niż na urządzeniu, w skład którego wchodzi.

4. W przypadku, gdy jest to wymagane szczególną konstrukcją, należy sprawdzać odkształcenia konstrukcji nośnej w celu upewnienia się, czy ustalone wartości graniczne nie będą przekroczone.

5. Po zakończeniu próby należy potwierdzić, czy nie nastąpiły żadne uszkodzenia ani trwałe odkształcenia konstrukcji nośnej urządzenia.

§ 19. 1. Próbę dynamiczną, o której mowa w § 17 ust. 1 pkt 2, przeprowadza się po uzyskaniu pomyślnego wyniku próby statycznej. Próbę dynamiczną przeprowadza się z przeciążeniem, wykonując ruchy robocze pojedyncze oraz kojarzone, zgodnie z instrukcją eksploatacji.

2. Próba powinna być przeprowadzona przy takich prędkościach roboczych, które nie zagrażają bezpieczeństwu przeprowadzania badania.

3. Wielkość przeciążenia powinna odpowiadać udźwigowi powodującemu największe obciążenie konstrukcji nośnej, pomnożonemu przez współczynnik, którego wartość przyjmuje się jako 1,1, jeżeli zastosowane uznane specyfikacje techniczne nie określają inaczej.

4. Po zakończeniu próby należy potwierdzić, czy sterowanie i ruchy robocze, elementy bezpieczeństwa i urządzenia ochronne funkcjonują prawidłowo oraz czy po jej zakończeniu nie nastąpiły żadne uszkodzenia lub trwałe odkształcenia konstrukcji nośnej urządzenia.

§ 20. 1. Jeżeli program prób i badań ustalony w dokumentacji projektowej nie przewiduje inaczej, to zakres badania okresowego, o którym mowa w § 16 ust. 1 pkt 2, powinien obejmować, co najmniej:

- 1) oględziny w miejscach dostępnych;
- 2) przeprowadzenie prób funkcjonowania w zainstalowanej wersji montażowej z obciążeniem wystarczającym dla stwierdzenia, że sterowanie i ruchy robocze, mechanizmy i elementy bezpieczeństwa oraz ochronne działają prawidłowo, z zastrzeżeniem ust. 2;
- 3) sprawdzenie opisów i oznaczeń dźwigni i przyrządów sterowniczych, czy są zgodne z instrukcją eksploatacji, a ruchy robocze są prawidłowe.

2. Próby funkcjonowania osprzętu do mocowania ładunków przeprowadzane są bez obciążenia.

§ 21. 1. Zakres badania doraźnego kontrolnego, o którym mowa w § 16 ust. 1 pkt 3 lit. a obejmuje czynności określone w § 20, przy czym przeprowadzenie prób funkcjonowania urządzenia MDK w zainstalowanej wersji montażowej odbywa się bez obciążenia.

2. W przypadkach uzasadnionych stanem bezpieczeństwa badanie doraźne kontrolne może być rozszerzone przez UDT o próby funkcjonowania z obciążeniem.

§ 22. 1. Badanie doraźne eksploatacyjne, o którym mowa w § 16 ust. 1 pkt 3 lit. b, jest wykonywane na wniosek eksploatującego urządzenie i ma dodatkowo na celu sprawdzenie, czy wymiana elementu, naprawa, modernizacja, demontaż i ponowny montaż na nowym miejscu pracy nie mają wpływu na bezpieczną eksploatację.

2. Badanie doraźne eksploatacyjne przeprowadza się po:

- 1) wymianie:

- a) cięgien nośnych,
  - b) urządzeń chwytających,
  - c) zespołu napędowego lub elementów zespołu napędowego, działającego na zasadzie sprzężenia ciernego,
  - d) mechanizmu podnoszenia lub mechanizmu zmiany wysięgu,
  - e) elementów bezpieczeństwa i urządzeń ochronnych, w szczególności ogranicznika prędkości, urządzeń chwytnych, ogranicznika obciążenia lub systemu ryglowania;
- 2) naprawie mechanizmu podnoszenia lub mechanizmu zmiany wysięgu;
  - 3) naprawie konstrukcji nośnej lub jego elementów;
  - 4) modernizacji uzgodnionej wcześniej z UDT;
  - 5) przypadkach uzasadnionych niewłaściwym stanem technicznym urządzenia.

3. Badanie doraźne eksploatacyjne może być przeprowadzone również w innych niż określone w ust. 2 przypadkach, na wniosek eksploatującego, po uzgodnieniu jego zakresu z UDT.

4. Zakres badania doraźnego eksploatacyjnego obejmuje czynności określone w § 20 oraz, o ile ma zastosowanie:

- 1) sprawdzenie niezbędnych rysunków i obliczeń oraz schematów elektrycznych, hydraulicznych i pneumatycznych;
- 2) sprawdzenie dokumentacji uzupełniającej;
- 3) sprawdzenie prawidłowości zainstalowania i przeznaczenia, zgodnie z instrukcją eksploatacji;
- 4) przeprowadzenie prób z przeciążeniem (próba statyczna i dynamiczna) lub prób równoważnych określonych w dokumentacji projektowej.

§ 23. 1. Badanie doraźne powypadkowe lub poawaryjne przeprowadza po otrzymaniu zawiadomienia lub informacji dotyczącej niebezpiecznego uszkodzenia lub nieszczęśliwego wypadku związanego z eksploatacją urządzenia MDK.

2. Zakres dokumentacji wymaganej do przeprowadzenia badania, o którym mowa w ust. 1, oraz zakres tego badania ustala UDT tak, aby było możliwe określenie stanu technicznego urządzenia MDK oraz przyczyn nieszczęśliwego wypadku lub niebezpiecznego uszkodzenia związanego z jego eksploatacją.

§ 24. 1. Eksploatujący urządzenia MDK, w celu bezpiecznej ich eksploatacji, powinien:

- 1) użytkować je tylko wtedy, gdy posiada wydaną przez UDT decyzję zezwalającą na jego eksploatację;
- 2) użytkować je zgodnie z instrukcją eksploatacji i zasadami określonymi w rozporządzeniu;
- 3) wyposażyć je w stanowiskową instrukcję obsługi, opracowaną na podstawie instrukcji eksploatacji i dostępną dla osób obsługujących;
- 4) utrzymywać je we właściwym, niebudzącym zastrzeżeń, stanie technicznym;
- 5) stosować odpowiednie środki zapewniające bezpieczeństwo eksploatacji;
- 6) dobierać odpowiedni osprzęt mocujący ładunek, z uwzględnieniem rodzaju i wartości przewidywanych obciążeń, miejsc uchwytu, sposobu podwieszania ładunku oraz warunków środowiskowych;
- 7) zapewnić właściwą obsługę i konserwację;
- 8) przechowywać księgę rewizyjną i dziennik konserwacji;
- 9) pisemnie zgłaszać przygotowanie do badania doraźnego do UDT;
- 10) niezwłocznie zawiadamić UDT o każdym niebezpiecznym uszkodzeniu lub nieszczęśliwym wypadku związanym z eksploatacją.

2. W przypadku urządzenia MDK wyposażonego w aparaty elektryczne eksploatujący powinien zapewnić wykonywanie, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej:

- 1) pomiarów rezystancji izolacji:
  - a) nie rzadziej niż raz w roku – dla urządzenia pracującego w pomieszczeniach lub strefach zagrożonych wybuchem albo wyziewami żrącymi oraz dla urządzenia pracującego na otwartym powietrzu,
  - b) nie rzadziej niż raz na dwa lata – dla urządzenia pracującego w warunkach innych niż wymienione w lit. a;
- 2) pomiarów rezystancji uziemień roboczych, jeżeli jest to wymagane specyfikacją wytwórcy oraz skuteczności ochrony przeciwporażeniowej:
  - a) nie rzadziej niż raz w roku - dla urządzenia pracującego na otwartym powietrzu lub w pomieszczeniach bardzo wilgotnych, gorących lub z wyziewami żrącymi,
  - b) nie rzadziej niż raz na dwa lata - dla urządzenia pracującego w warunkach innych niż wymienione w lit. a.

§ 25. 1. Urządzenie MDK mogą obsługiwać osoby, które:

- 1) posiadają kwalifikacje dla poszczególnych stanowisk lub zawodów, jeżeli takie kwalifikacje są wymagane odrębnymi przepisami;
- 2) odbyły przeszkolenie w odpowiednim zakresie i wykazały się znajomością instrukcji eksploatacji, praktycznymi umiejętnościami obsługi urządzenia.

2. Do obowiązków obsługującego należy przestrzeganie instrukcji eksploatacji urządzenia w zakresie obsługi.

§ 26. 1. Urządzenia MDK powinny konserwować osoby, które posiadają kwalifikacje dla poszczególnych stanowisk lub zawodów, jeżeli takie kwalifikacje są wymagane odrębnymi przepisami.

2. Do obowiązków konserwującego, z uwzględnieniem ust. 3, należy w szczególności:

- 1) przestrzeganie instrukcji eksploatacji w zakresie obsługi i konserwacji;
- 2) dokonywanie przeglądów konserwacyjnych, w tym sprawdzanie:
  - a) stanu technicznego mechanizmów napędowych, układów hamulcowych oraz cięgien nośnych i ich zamocowań,
  - b) działania elementów bezpieczeństwa i urządzeń ochronnych oraz ograniczników ruchowych,
  - c) działania urządzeń sterowniczych, sygnalizacji i oświetlenia,
  - d) prawidłowości obsługi;
- 3) sprawdzenie przez oględziny, nie rzadziej niż co 12 miesięcy, jeżeli w instrukcji eksploatacji nie ustalono innych terminów, stanu:
  - a) konstrukcji nośnej, w szczególności połączeń spawanych, nitowanych i rozłącznych,
  - b) toru jezdnego,
  - c) instalacji ochrony przeciwporażeniowej;
- 4) bieżące usuwanie usterek i innych nieprawidłowości w działaniu;
- 5) prowadzenie dziennika konserwacji, w którym powinien on odnotowywać datę oraz potwierdzić podpisem zakres, wyniki przeglądów i wykonywanych czynności;
- 6) bezzwłoczne powiadomianie eksploatującego o nieprawidłowościach, które spowodowały konieczność wyłączenia urządzenia z eksploatacji, i dokonywanie odpowiedniego wpisu do dziennika konserwacji.

3. W przypadku zmian lokalizacji urządzenia MDK, związanych z demontażem i ponownym montażem urządzenia, do obowiązków konserwującego należy:

- 1) sprawdzenie stanu technicznego mechanizmów napędowych ciągów i ich zamocowań;
- 2) sprawdzenie zgodności montażu z dokumentacją;
- 3) sprawdzenie poprawności działania elementów bezpieczeństwa i urządzeń ochronnych;
- 4) przeprowadzenie prób ruchowych bez obciążenia i z obciążeniem nominalnym;
- 5) odnotowanie w dzienniku konserwacji wyniku przeprowadzonych czynności.

4. Konserwujący w ramach przydzielonych czynności dokonuje wymiany elementów urządzenia MDK po uzgodnieniu z UDT, z uwzględnieniem § 22 ust. 2 pkt 1.

§ 27. Przeglądy konserwacyjne powinny być wykonywane nie rzadziej niż w terminach określonych w dokumentacji projektowej lub w terminach wskazanych przez UDT.

§ 28. Eksploatacja urządzenia MDK w pobliżu napowietrznych linii elektroenergetycznych może się odbywać pod warunkiem zachowania minimalnych odległości określonych w przepisach dotyczących tych linii.

§ 29. Podczas eksploatacji urządzenia MDK należy uwzględnić wymagania określone w odrębnych przepisach, dotyczące:

- 1) torów, na których przewidziana jest eksploatacja urządzenia poruszającego się po nich, w tym:
  - a) dopuszczalnych obciążeń tych torów,
  - b) warunków pracy w pobliżu sieci energetycznej,
  - c) warunków ochrony przeciwporażeniowej dla danego odcinka pracy,
  - d) ruchu innych urządzeń w pobliżu;
- 2) urządzeń podwodnych będących elementem torów jezdnych;
- 3) zamknięcia torów i wyłączenia sieci elektrycznej spod napięcia w czasie dokonywania przeglądów i napraw;

4) ruchu innych urządzeń na tych samych torach lub znajdujących się w strefie działania, oraz uwzględnić ustalenia dotyczące współdziałania tych urządzeń.

§ 30. 1. Eksploatujący, w wyznaczonym terminie i w uzgodnieniu z UDT, przygotowuje urządzenie do badania w zakresie niezbędnym do jego przeprowadzenia.

2. Badania przeprowadzane na rzecz eksploatującego powinny być wykonywane z udziałem obsługującego, konserwującego urządzenie oraz w obecności przedstawiciela eksploatującego (zgłaszającego urządzenie do badań).

§ 31. 1. Urządzenie przedstawione do badań powinno być całkowicie zmontowane, sprawne technicznie w stanie gotowym do eksploatacji, zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu i instrukcji eksploatacji.

2. Zgłaszający urządzenie do badania powinien zapewnić:

- 1) odpowiednią dokumentację w zakresie niezbędnym do wykonania tego badania;
- 2) dostęp do urządzenia;
- 3) odpowiednie i bezpieczne warunki pracy;
- 4) wyposażenie i obsługę techniczną niezbędną do przeprowadzenia badań.

3. Podczas przygotowywania stanowiska pracy i urządzeń oraz ich osprzętu do badań należy przestrzegać zasad dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz wymagań określonych w instrukcji eksploatacji.

Rozdział 5

Naprawa lub modernizacja

§ 32. 1. Naprawa lub modernizacja urządzenia MDK powinna być dokonana zgodnie z art. 37d ust. 2 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe, przez naprawiającego lub modernizującego uprawnionego przez UDT;

2. Wykonanie naprawy lub modernizacji powinno być pisemnie potwierdzone przez wykonawcę.

3. Po zakończeniu naprawy lub modernizacji należy przeprowadzić badanie doraźne eksploatacyjne, zgodnie z § 22.

Rozdział 6

Likwidacja

§ 33. Likwidacja urzędzeń MDK objętych niniejszym rozporządzeniem odbywa się zgodnie z § 1 ust. 3 i 4.

Rozdział 7

Przepisy końcowe

§ 34. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER GOSPODARKI

UZASADNIENIE

Uwzględniając stopień zagrożenia dla bezpiecznego funkcjonowania i eksploatacji elektrowni jądrowej związany z wpływem promieniowania jonizującego, Minister Gospodarki zgodnie z upoważnieniem ustawowym zawartym w art. 8 ust. 5a ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorcze technicznym (Dz. U. Nr 122, poz. 1321, z późn. zm.), określa, w drodze rozporządzenia, warunki techniczne dozoru technicznego, o których mowa w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 5 ust. 4 ustawy o dozorcze technicznym, w zakresie projektowania, wytwarzania – w tym wytwarzania materiałów i elementów, eksploatacji, naprawy, modernizacji i likwidacji, w szczególności zaś wymagania dotyczące konstrukcji, obliczeń wytrzymałościowych, budowy, osprzętu, oznaczeń, materiałów i elementów, zakresu badań technicznych urządzeń, materiałów i elementów, terminów badań okresowych, rodzaju dokumentacji niezbędnej do objęcia dozorem i potwierdzenia kwalifikowania oraz wykonania połączeń nierozłącznych, przeróbki plastycznej i obróbki cieplnej, kwalifikowania i wykonywania badań nieniszczących oraz obsługi i konserwacji.

Urządzeniami wymagającymi określenia warunków technicznych dozoru technicznego są te rodzaje maszyn, dźwigów i urządzeń w elektrowni jądrowej, które określone zostały w § 1 pkt 3, 4 i 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia ..... w sprawie rodzajów urządzeń technicznych lub urządzeń podlegających dozorowi technicznemu w elektrowni jądrowej.

Wymienione rodzaje urządzeń technicznych lub urządzeń obejmują w szczególności:

- 1) maszyny do przemieszczania osób lub ładunków w ograniczonym zasięgu, w tym: wciągarki i wciągarki wraz z osprzętem do mocowania ładunków, suwnice wraz z osprzętem do mocowania ładunków, żurawie wraz z osprzętem do mocowania ładunków, dźwigniki (podnośniki), wyciągi towarowe, wózki jezdniowe podnośnikowe z mechanicznym napędem podnoszenia wraz z osprzętem do mocowania ładunków, podesty ruchome,
- 2) dźwigi do transportu osób lub ładunków, dźwigi budowlane i dźwigi towarowe małe,
- 3) urządzenia służące do przemieszczania kontenerów przy pracach

przeładunkowych wraz z osprzętem do mocowania ładunków – zwane dalej „urządzeniami MDK”.

Zgodnie z art. 36c pkt 3 ustawy – Prawo atomowe, urządzenia MDK w elektrowni jądrowej stanowią jej systemy lub elementy konstrukcji lub wyposażenia w zależności od realizowanej funkcji.

W obowiązujących obecnie polskich przepisach normatywnych tj. ustawie o dozorze technicznym oraz rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu (Dz. U. Nr 120, poz. 1021, z późn. zm.), nie były określone wymagania wydania przez ministra właściwego do spraw gospodarki odpowiednich warunków technicznych oraz wskazane rodzaje urządzeń technicznych podlegające dozorowi technicznemu w elektrowniach jądrowych biorąc pod uwagę realizowane przez te urządzenia funkcje bezpieczeństwa. Wynikało to z braku konieczności objęcia kontrolą tego typu urządzeń technicznych lub urządzeń wobec braku tego typu budowli technicznych w Polsce.

W art. 7a ustawy – Prawo atomowe ustawodawca wprowadza pojęcie funkcji bezpieczeństwa jako funkcji, którą dla zapewnienia bezpieczeństwa wypełnia system lub element konstrukcji lub wyposażenia obiektu jądrowego w elektrowni jądrowej, w tym urządzenia techniczne lub urządzenia stwarzające inne niż określone w art. 4 pkt 1 ustawy o dozorze technicznym zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego oraz mienia i środowiska, a w szczególności powodowane promieniowaniem jonizującym.

Projekt obiektu jądrowego, w tym urządzeń technicznych instalowanych i eksploatowanych w elektrowni jądrowej, powinien zawierać rozwiązania, które umożliwiają jego pewną, stabilną, łatwą i bezpieczną w zarządzaniu eksploatację, ze szczególnym uwzględnieniem czynników związanych ze współdziałaniem człowieka i eksploatowanych systemów oraz elementów konstrukcji i wyposażenia, w tym urządzeń, o których mowa w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 5 ust. 4 ustawy o dozorze technicznym.

Bez względu na przyjęty w przyszłości wariant technologiczny reaktora jądrowego, projektowane systemy lub elementy konstrukcji lub wyposażenia, w tym urządzenia, o których mowa w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 5 ust. 4 ustawy o dozorcze technicznym muszą zapewniać przeciwdziałanie skutkom możliwych awarii urządzeń i potencjalnych błędów ludzkich. Dotyczy to w szczególności wszystkich zainstalowanych i eksploatowanych w elektrowni jądrowej urządzeń MDK, które pełnią zasadniczą rolę utrzymania bezpiecznej pracy, w szczególności reaktora jądrowego. Odbywa się to przez właściwy dobór materiałów, zapewnienie jakości w fazie projektowania, budowy i eksploatacji, a także kontrolę odchyień od normalnej eksploatacji i wykrywanie uszkodzeń oraz zapewnienie stałego nadzoru zarówno przez eksploatującego, jak i dozór techniczny.

Urząd Dozoru Technicznego w zakresie swoich kompetencji wraz organami dozoru jądrowego oraz innymi organami, o których mowa w art. 66 ust. 3 ustawy – Prawo atomowe będzie kontrolować wykonawców i dostawców systemów oraz elementów konstrukcji i wyposażenia obiektu jądrowego, a także wykonawców prac prowadzonych przy budowie, wyposażeniu, rozruchu, eksploatacji i likwidacji obiektu jądrowego w zakresie systemów, elementów i prac istotnych ze względu na bezpieczeństwo jądrowe i ochronę radiologiczną oraz bezpieczne funkcjonowanie urządzeń, o których mowa w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 5 ust. 4 ustawy o dozorcze technicznym.

Projekt rozporządzenia podlega notyfikacji w trybie określonym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie

Projektowana regulacja będzie miała znaczenie dla:

- 1) Urzędu Dozoru Technicznego wykonującego dozór techniczny w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym (Dz. U. Nr 122, poz. 1321, z późn. zm.) w elektrowni jądrowej,
- 2) Ministerstwa Gospodarki,
- 3) Państwowej Agencji Atomistyki,
- 4) Głównego Inspektora Pracy,
- 5) inwestora,
- 6) jednostki organizacyjnej wykonującej działalność związaną z narażeniem, polegającą na budowie, rozruchu, eksploatacji lub likwidacji elektrowni jądrowej,
- 7) podmiotów działających jako projektujący, wytwarzający, eksploatujący, naprawiający modernizujący urządzenia techniczne lub urządzenia techniczne w rozumieniu ustawy o dozorze technicznym,
- 8) podmioty wymienione w art. 36k ust.4 oraz 37 ust.4 pkt 1 i 2 ustawy z dnia ..... o zmianie ustawy – Prawo atomowe oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr ..., poz. ...).

2. Konsultacje

Projekt rozporządzenia zostanie przekazany w ramach konsultacji społecznych do opinii przez podmioty wymienione w pkt 1.

Projekt zostanie zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Nie przewiduje się wydatków budżetowych związanych z realizacją rozporządzenia. Wystąpi wzrost dochodów budżetu Państwa z tytułu wpłat części zweryfikowanego zysku Urzędu Dozoru Technicznego wynikający z wykonywania czynności dozoru technicznego w zakresie określonym niniejszym rozporządzeniem.

Zapewnienie bezpiecznego funkcjonowania urządzeń technicznych lub urządzeń jako elementu bezpieczeństwa publicznego w celu zminimalizowania zdarzeń związanych z nieszczęśliwych wypadkami i niebezpiecznymi uszkodzeniami, zaliczane jest do kategorii efektów niewymiernych.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Projektowana regulacja nie będzie miała znaczącego wpływu na rynek pracy, nie mniej jednak do wykonywania czynności dozoru technicznego przez Urząd Dozoru Technicznego będzie konieczne dodatkowe zatrudnienie wyspecjalizowanych i wysoko kompetentnych inspektorów dozoru technicznego, co będzie uzależnione od rodzaju wybranej technologii jądrowej.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw. Wprowadzane projektem rozporządzenia regulacje mają na celu zapewnienie bezpiecznego funkcjonowania instalowanych i eksploatowanych urządzeń technicznych lub urządzeń w elektrowniach

jądrowych, przez identyfikację zagrożeń stwarzających nie akceptowalne społecznie i publicznie ryzyko począwszy od projektowania do późniejszej eksploatacji. Działania wykonywane przez urząd Dozoru Technicznego nie zwalniają jednak projektujących, wytwarzających, eksploatujących, naprawiających i modernizujących urządzenia techniczne lub urządzenia w elektrowni jądrowej od odpowiedzialności za ich jakość i stan techniczny.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Projektowane rozporządzenie będzie miało wpływu na rozwój regionalny.

7. Wpływ regulacji na stan środowiska

Projektowane rozporządzenie będzie miało wpływ na stan środowiska przez osiągnięcie odpowiednich warunków eksploatacji, zapobieganie awariom i łagodzenie ich skutków, czego wynikiem jest ochrona pracowników i ludności przed zagrożeniami wynikającymi z promieniowania jonizującego z elektrowni jądrowych.

8. Źródła finansowania

Projekt nie pociąga za sobą obciążenia budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA GOSPODARKI¹⁾
z dnia

w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego w zakresie projektowania, wytwarzania, eksploatacji, naprawy i modernizacji maszyn do przemieszczania ładunków, w elektrowni jądrowej

Na podstawie art. 8 ust. 5a ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorcze technicznym (Dz. U. Nr 122, poz. 1321, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa warunki techniczne dozoru technicznego w zakresie projektowania, materiałów i elementów stosowanych do wytwarzania, eksploatacji, naprawy i modernizacji oraz likwidacji urządzeń, w tym:

- a) wyładowarek wagonów,
- b) wywrotnic wagonów,
- c) ładowarek,
- d) przenośników taśmowych podwieszonych,
- e) podajników,
- f) przenośników,
- g) urządzeń transportowych dla ładunków luzem,

---

¹⁾ Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej – gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 216, poz. 1593).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 170, poz. 1217 i Nr 249, poz. 1832, z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 98, poz. 817 i 818 z 2010 r. Nr 47, poz. 278 oraz z 2011 r. Nr ..., poz. ....

– zwanych dalej „urządzeniami MPL”.

§ 2. Rozwiązania techniczne urządzeń MPL w elektrowni jądrowej umożliwią bezpieczną jej eksploatację ze szczególnym uwzględnieniem czynników związanych ze współdziałaniem człowieka i eksploatowanych urządzeń.

§ 3.1. Dla wszystkich urządzeń MPL w elektrowni jądrowej, biorąc pod uwagę realizowane przez te urządzenia funkcje bezpieczeństwa, muszą być przestrzegane warunki określone w art. 36j ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe (Dz.U. z 2007 r. Nr 42 poz. 276, z późn. zm.³⁾) oraz uznane specyfikacje techniczne.

2. Projektowanie, wytwarzanie, w tym wytwarzanie materiałów i elementów, eksploatacja, naprawy, modernizacja i likwidacja urządzeń MPL, odbywa się na podstawie warunków technicznych uzgodnionych z Urzędem Dozoru Technicznego, zwanym dalej „UDT”.

Rozdział 2

Projektowanie

§ 4. 1. W fazie projektowania urządzeń MPL projektant powinien opracować w dwóch egzemplarzach dokumentację techniczną (w języku polskim) i przedłożyć ją UDT w celu uzgodnienia.

2. Dokumentacja techniczna powinna zawierać, co najmniej:

- 1) rysunki zestawieniowe urządzenia, zespołów i podzespołów oraz rysunki elementów, które pozwolą na dokładne sprawdzenie zgodności rozwiązań konstrukcyjnych z wymaganiami uznanych specyfikacji technicznych;
- 2) schematy kinematyczne mechanizmów zawierające podstawowe parametry przekładni;
- 3) schematy układów cięgowych w mechanizmach napędowych, z podaniem parametrów cięgien, współczynników bezpieczeństwa, wartości średnic bębnow, krążków linowych i łańcuchowych oraz sposobu mocowania końców cięgien;
- 4) schematy ideowe i montażowe układów elektrycznych, hydraulicznych i pneumatycznych napędu i sterowania, zawierające charakterystyczne dane i parametry elementów składowych;

---

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 93, poz. 583 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 18, poz. 97 i Nr 168, poz. 1323, z 2010 r. Nr 107, poz. 679 oraz z 2011 r. Nr ..., poz. ....

- 5) obliczenia techniczne;
- 6) sprawozdania z badań, jeżeli były wykonywane, na przykład na prototypie;
- 7) identyfikację i analizę zagrożeń;
- 8) wykaz zastosowanych w całości lub częściowo uznanych specyfikacji technicznych;
- 9) informację o badaniach, które mają być przeprowadzone podczas wytwarzania;
- 10) informację o kwalifikacjach lub świadectwach kwalifikacyjnych personelu wykonującego połączenia nierozłączne i przeprowadzającego badania nieniszczące;
- 11) informację o procesach wykonywania połączeń nierozłącznych;
- 12) instrukcję eksploatacji.

3. Z uzgodnienia dokumentacji technicznej UDT sporządza sprawozdanie.

4. Uzgodnienie dokumentacji technicznej jest potwierdzane przez UDT na tej dokumentacji (rysunku zestawieniowym) pieczęcią potwierdzającą uzgodnienie.

5. Wszelkie zmiany w dokumentacji technicznej, o której mowa w ust. 1, wymagają dodatkowych uzgodnień z UDT.

§ 5. Obliczenia techniczne urządzeń MPL powinny zawierać:

- 1) obliczenia konstrukcji nośnych;
- 2) obliczenia mechanizmów i układów ciągnowych;
- 3) obliczenia stateczności;
- 4) obliczenia nacisków kół na tor jezdny lub obciążenia podpór;
- 5) obliczenia: zabezpieczeń przed przemieszczaniem urządzenia po torze siłami wiatru, zderzaków, odbojów i łap oporowych;
- 6) analizę kinematyczną ruchów.

§ 6. Identyfikacja i analiza zagrożeń powinna uwzględniać:

- 1) temperatury robocze;
- 2) zagrożenie korozją;

- 3) drgania – zmęczenia mechaniczne;
- 4) zjawiska sejsmiczne;
- 5) oddziaływanie śniegu i wiatru;
- 6) inne zdefiniowane obciążenia;
- 7) wpływ promieniowania jonizującego;
- 8) inne zidentyfikowane zagrożenia.

§ 7. 1. Instrukcja eksploatacji powinna zawierać co najmniej:

- 1) parametry techniczne urządzenia i jego elementów bezpieczeństwa;
- 2) opis budowy, działania i regulacji mechanizmów, zespołów i elementów wyposażenia mechanicznego, elektrycznego, hydraulicznego lub pneumatycznego;
- 3) opis budowy, działania i regulacji elementów bezpieczeństwa i urządzeń ochronnych;
- 4) wymagania dotyczące wykonania i eksploatacji torowiska i toru jezdni – dla urządzeń szynowych;
- 5) wskazania dotyczące bezpiecznej eksploatacji, w zależności od jego przeznaczenia i przewidywanych warunków robocze, a także dających się przewidzieć innych sytuacji, w szczególności:
  - a) zakresu temperatur użytkowania (minimalnej i maksymalnej),
  - b) innych warunków użytkowania, takich jak atmosfera wybuchowa, agresywne środowisko, zapylenie, zadymienie, wilgotność,
  - c) odporności na zakłócenia pracy związane z oddziaływaniem zewnętrznego promieniowania elektromagnetycznego oraz emisyjności takiego promieniowania przez samo urządzenie,
  - d) silnych wiatrów,
  - e) wyładowań atmosferycznych,
  - f) przemieszczania ładunków niebezpiecznych lub materiałów promieniotwórczych,

- g) odporności na promieniowanie jonizującego,
  - h) nieszczęśliwego wypadku lub niebezpiecznego uszkodzenia;
- 6) informacje dotyczące wymaganych kwalifikacji osób obsługujących i konserwujących urządzenia;
- 7) w zakresie obsługi:
- a) opis działania urządzeń sterowniczych i sygnalizacyjnych,
  - b) informacje dotyczące wskazań przyrządów pomiarowo-kontrolnych wraz z rysunkami przedstawiającymi rozmieszczenie tych przyrządów,
  - c) wskazanie sposobu i zasad sterowania ruchami mechanizmów,
  - d) wykaz obowiązków obsługującego i czynności niezbędnych do wykonania przed, podczas i po zakończeniu pracy,
  - e) informacje dotyczące emisji fizycznych czynników szkodliwych dla zdrowia, w szczególności hałasu, drgań mechanicznych oraz pól i promieniowania elektromagnetycznego;
- 8) w zakresie konserwacji:
- a) wykaz niezbędnych czynności wykonywanych przez konserwatora,
  - b) sposób wykonywania czynności konserwacyjnych, technologii montażu i demontażu, z określeniem wielkości momentów dokręcania śrub oraz sprawdzenia prawidłowości wykonanych działań wraz z określeniem zakresów i terminów przeprowadzanych przeglądów konserwacyjnych;
- 9) wykaz podstawowych usterek lub nieprawidłowości, które mogą występować podczas eksploatacji, z określeniem przyczyn i sposobu ich usunięcia.

2. W zależności od konstrukcji urządzenia i jego warunków eksploatacji treść instrukcji eksploatacji, za zgodą UDT, może być ograniczona lub ujęta w dokumentacji techniczno-ruchowej, instrukcji eksploatacji, w których jest zainstalowane urządzenie.

§ 8. 1. Wytwarzający urządzenie MPL powinien wystawić dokument poświadczający, że urządzenie to zostało wykonane i zbadane zgodnie z dokumentacją techniczną oraz warunkami określonymi w uprawnieniu do wytwarzania.

2. Wytwarzający powinien przekazać eksploatującemu wraz z urządzeniem dwa komplety dokumentów sporządzonych w języku polskim, o których mowa w § 9 ust. 1 pkt 2 – 5.

§ 9. 1. W celu przeprowadzenia czynności odbiorczych poprzedzających uzyskanie decyzji na eksploatację urządzenia MPL, eksploatujący powinien przedłożyć UDT w dwóch egzemplarzach dokumentację odbiorczą, zawierającą:

- 1) opis techniczny;
- 2) poświadczenie wykonania i zbadania;
- 3) rysunek zestawieniowy;
- 4) instrukcję eksploatacji;
- 5) o ile ma to zastosowanie:
  - a) schematy: elektryczny, hydrauliczny i pneumatyczny,
  - b) schemat układów cięgowych w mechanizmach napędowych,
  - c) kopię świadectw badania typu dla elementów bezpieczeństwa,
  - d) dokumentację uzupełniającą,
  - e) potwierdzenie prawidłowości zainstalowania urządzenia w strefie zagrożonej wybuchem.

2. Kompletna dokumentacja odbiorcza, o której mowa w ust. 1, jest podstawą do objęcia dozorem urządzenia, polegającego na nadaniu mu numeru ewidencyjnego UDT, założeniu księgi rewizyjnej i przeprowadzeniu czynności odbiorczych.

3. Egzemplarz dokumentacji, o której mowa w ust. 1, po zakończeniu czynności odbiorczych, UDT zwraca eksploatującemu, a kopia dokumentacji jest przechowywana w UDT.

§ 10. Opis techniczny urządzenia MPL powinien zawierać, co najmniej:

- 1) nazwę i adres eksploatującego;
- 2) lokalizację urządzenia;
- 3) nazwę i adres wytwórcy;
- 4) określenie rodzaju urządzenia i jego przeznaczenia;
- 5) typ urządzenia, numer fabryczny, rok budowy, oznakowanie;
- 6) parametry urządzenia i jego elementy bezpieczeństwa, o ile mają zastosowanie.

§ 11. Dla urządzeń MPL montowanych w miejscu eksploatacji, dokumentacja uzupełniająca powinna zawierać co najmniej:

- 1) szkic sytuacyjny zmontowanego urządzenia uwzględniający w szczególności, nieujęte w rysunku zestawieniowym, rzeczywiste odległości od otoczenia, przejścia, dojścia i ewentualne elementy osłonowe;
- 2) schematy zasilania ze wskazaniem w szczególności: osprzętu, wielkości i rodzaju zabezpieczeń oraz rodzaju i typu przewodów zasilających;
- 3) poświadczenie prawidłowości montażu i przeprowadzonych badań odbiorczych wystawione przez instalującego;
- 4) protokoły pomiarów rezystancji izolacji obwodów elektrycznych, skuteczności ochrony przeciwporażeniowej oraz instalacji odgromowej;
- 5) protokół odbioru części budowlanej;
- 6) protokół z pomiarów urządzeń, systemów ochronnych i aparatury, przeznaczonych do pracy w przestrzeniach zagrożonych wybuchem.

Rozdział 3

Wytwarzanie

§ 12. W toku wytwarzania urządzenia MPL, UDT sprawdza wykonanie określonych materiałów i elementów stosowanych do wytwarzania tego urządzenia oraz przeprowadza następujące rodzaje badań technicznych:

- 1) badanie typu – wykonywane na wniosek wytwarzającego urządzenie lub osprzęt przed rozpoczęciem seryjnej produkcji w celu sprawdzenia i poświadczenia przez UDT, że zbadany egzemplarz reprezentatywny dla zamierzonej produkcji spełnia wymagania określone w dokumentacji projektowej;
- 2) badanie sprawdzające – badanie przeprowadzone w toku wytwarzania urządzenia.

§ 13. 1. Wytwarzający przygotowuje urządzenie MPL do badania typu, o którym mowa w § 12 pkt 1, i zgłasza je do UDT.

2. Program badania typu ustala UDT.

3. Przeprowadzający badanie typu może wykorzystać lub uznać wyniki prób, badań i analiz wykonanych przez wyspecjalizowane jednostki projektanta lub wytwarzającego

brać odpowiednią jednostkę badawczą, które zostały sprawdzone w praktyce w elektrowniach jądrowych.

4. Badaniem typu może być objęty typoszereg urządzeń MPL; w takim przypadku poddaje się badaniom wybrane przez UDT egzemplarze z tego typoszeregu.

5. Urządzenia MPL lub ich osprzęt mogą być zakwalifikowane do tego samego typoszeregu, jeżeli:

- 1) spełniają wymagania uznanych specyfikacji technicznych;
- 2) są wytwarzane na podstawie tej samej technologii zatwierdzonej przez UDT;
- 3) posiadają te same kształty geometryczne;
- 4) są zbudowane z tych samych materiałów.

6. Badania typu powinny być przeprowadzone u wytwarzającego na stanowisku uzgodnionym z UDT lub na miejscu ustawienia urządzenia MPL, w zależności od rodzaju urządzenia i zakresu badań.

7. W badaniach typu może uczestniczyć przedstawiciel zlecającego badanie, jako obserwator.

8. Wprowadzenie zmian w urządzeniu MPL lub osprzęcie poddanym badaniu typu może wymagać przeprowadzenia dodatkowych badań uzgodnionych z UDT.

§ 14. 1. Wytwarzający powinien przygotować urządzenie MPL lub jego element do badania sprawdzającego, o którym mowa w § 12 pkt 2, i zgłosić do UDT.

2. Zakres i sposób przeprowadzenia badania sprawdzającego powinien być uzgodniony z UDT przed rozpoczęciem wytwarzania lub montażu urządzenia MPL lub elementu.

3. Urządzenia MPL wytwarzane seryjnie, które były poddane badaniu typu, mogą być zgłaszane przez wytwarzającego partiami do badań sprawdzających.

4. Badania sprawdzające partii urządzeń MPL obejmują 20 % zgłoszonych w partii urządzeń, jednak nie mniej niż dwa urządzenia.

5. Wynik badań sprawdzających partii urządzeń MPL uznaje się za pozytywny, jeżeli wyniki badań wszystkich zbadanych urządzeń są pozytywne.

6. W razie negatywnego wyniku badania jednego lub więcej urządzeń MPL, wynik badań sprawdzających partii urządzeń uznaje się za negatywny.

7. Urządzenia MPL z partii, której badania sprawdzające dały wynik negatywny, mogą być ponownie zgłoszone do badań sprawdzających po usunięciu usterek i dokonaniu kontroli wszystkich urządzeń zgłoszonych w danej partii.

Rozdział 4

Eksploatacja

§ 15. 1. Przed dopuszczeniem urządzenia MPL do eksploatacji, eksploatujący zgłasza pisemnie urządzenie do UDT, w celu uzyskania decyzji zezwalającej na jego eksploatację.

2. W zgłoszeniu, o którym mowa w ust. 1, należy podać nazwę lub imię i nazwisko właściciela urządzenia MPL lub eksploatującego, w przypadku gdy nie jest właścicielem urządzenia MPL.

3. Do zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, eksploatujący dołącza dwa egzemplarze dokumentacji urządzenia MPL, która powinna zawierać:

- 1) opis techniczny;
- 2) rysunek zestawieniowy;
- 3) schematy: elektryczny, hydrauliczny i pneumatyczny, o ile mają zastosowanie;
- 4) schemat układów cięgowych w mechanizmach napędowych;
- 5) instrukcję eksploatacji;
- 6) kopie świadectw badania typu dla elementów bezpieczeństwa, o ile ma to zastosowanie;
- 7) dokumentację uzupełniającą, o ile ma to zastosowanie;
- 8) potwierdzenie prawidłowości zainstalowania urządzenia w strefie zagrożonej wybuchem, o ile ma to zastosowanie.

4. Instrukcja eksploatacji urządzenia MPL powinna zawierać:

- 1) wskazania dotyczące bezpiecznej eksploatacji, w zależności od jego przeznaczenia i przewidywanych warunków robocze, a także dających się przewidzieć innych sytuacji określonych w dokumentacji projektowej w zależności od rodzaju i urządzenia;

- 2) informacje dotyczące wymaganych kwalifikacji osób obsługujących i konserwujących;
- 3) opis budowy, działania i regulacji mechanizmów, zespołów i elementów wyposażenia mechanicznego, elektrycznego, hydraulicznego lub pneumatycznego;
- 4) opis budowy, działania i regulacji elementów bezpieczeństwa;
- 5) w zakresie obsługi:
  - a) opis działania urządzeń sterowniczych i sygnalizacyjnych,
  - b) informacje dotyczące wskazań przyrządów pomiarowo-kontrolnych wraz z rysunkami przedstawiającymi rozmieszczenie tych przyrządów,
  - c) wskazanie sposobu i zasad sterowania ruchami mechanizmów,
  - d) wykaz obowiązków obsługującego i czynności niezbędnych do wykonania przed, podczas i po zakończeniu pracy;
- 6) w zakresie konserwacji:
  - a) wykaz niezbędnych czynności wykonywanych przez konserwatora,
  - b) sposób wykonywania czynności konserwacyjnych, technologii montażu i demontażu, z określeniem wielkości momentów dokręcania śrub oraz sprawdzenia prawidłowości wykonanych działań wraz z określeniem zakresów i terminów przeprowadzanych przeglądów;
- 7) wykaz podstawowych usterek lub nieprawidłowości, które mogą występować podczas eksploatacji, z określeniem przyczyn i sposobu ich usunięcia;
- 8) warunki dotyczące wykonania i eksploatacji torowiska i toru jezdnego, o ile ma to zastosowanie.

§ 16. 1. Opis techniczny urządzenia MPL powinien zawierać:

- 1) nazwę i adres wytwórcy;
- 2) określenie rodzaju i jego przeznaczenia;
- 3) typ , numer fabryczny, rok budowy, oznakowanie;
- 4) zasadnicze parametry i elementy bezpieczeństwa.

2. Dla urządzenia MPL montowanego w miejscu eksploatacji dokumentacja uzupełniająca powinna zawierać:

- 1) szkic sytuacyjny zmontowanego urządzenia MPL uwzględniający w szczególności, nieujęte w rysunku zestawieniowym, rzeczywiste odległości urządzenia MPL od otaczających obiektów, przejść i dojsć oraz ewentualne elementy osłonowe;
- 2) schematy zasilania urządzenia MPL ze wskazaniem w szczególności: osprzętu, wielkości i rodzaju zabezpieczeń oraz rodzaju i typu przewodów zasilających;
- 3) poświadczenie prawidłowości montażu i przeprowadzonych prób pomontażowych, wystawione przez instalującego;
- 4) protokoły pomiarów rezystancji izolacji obwodów elektrycznych, skuteczności ochrony przeciwporażeniowej oraz instalacji odgromowej;
- 5) protokół odbioru części budowlanej urządzenia MPL.

§ 17. Przed wydaniem decyzji zezwalającej na eksploatację urządzeń MPL, UDT wykonuje następujące czynności:

- 1) sprawdza kompletność i odpowiedniość dokumentacji;
- 2) identyfikuje, sprawdza jego stan techniczny i oznakowanie;
- 3) sprawdza zgodność wyposażenia z przedłożoną dokumentacją;
- 4) przeprowadza czynności odbiorcze w przypadku urządzeń montowanych po raz pierwszy w miejscu eksploatacji.

§ 18 1. Czynności odbiorcze urządzeń MPL mają na celu sprawdzenie:

- 1) zgodności z przedłożoną dokumentacją projektową;
- 2) prawidłowości montażu i przeznaczenia zgodnie z instrukcją eksploatacji i przepisami o dozorcze technicznym;
- 3) umieszczenia w sposób czytelny i zrozumiały napisów ostrzegawczych oraz istnienia informacji i instrukcji dotyczących urządzenia.

2. Zakres czynności odbiorczych obejmuje:

- 1) sprawdzenie prawidłowości zainstalowania urządzenia MPL i jego przeznaczenia, zgodnie z instrukcją eksploatacji;

- 2) przeprowadzenie prób funkcjonowania urządzenia MPL w zainstalowanej wersji montażowej z obciążeniem wystarczającym do stwierdzenia, że sterowanie i działanie, mechanizmy oraz elementy bezpieczeństwa i urządzenia ochronne działają prawidłowo;
- 3) przeprowadzenie prób z przeciążeniem lub prób równoważnych przed rozpoczęciem eksploatacji.

3. W przypadku urządzeń MPL posiadających świadectwo badania typu:

- 1) dopuszcza się ograniczenie prób, o których mowa w ust. 2 pkt 2, do prób bez obciążenia;
- 2) nie przeprowadza się prób z przeciążeniem, o których mowa w ust. 2 pkt 3.

§ 19. 1. Urządzenie MPL przedstawione do czynności odbiorczych powinno być całkowicie zmontowane i przygotowane do eksploatacji, zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, instrukcją montażu i instrukcją eksploatacji.

2. Zgłaszający urządzenie MPL do badania, o którym mowa w ust. 1, powinien zapewnić:

- 1) bezpieczne warunki pracy;
- 2) wyposażenie niezbędne do przeprowadzenia badań;
- 3) kwalifikowaną obsługę urządzenia oraz kwalifikowaną obsługę konserwacyjną.

§ 20. Jeden egzemplarz dokumentacji, o której mowa w § 15 ust. 3, po zakończeniu czynności odbiorczych powinien być dołączony do dokumentacji przekazywanej eksploatającemu, a drugi jest przechowywany w UDT.

§ 21. Na podstawie dokumentacji, o której mowa w § 15 ust. 3, oraz czynności, o których mowa w § 17, UDT wydaje decyzję zezwalającą na eksploatację MPL.

§ 22. 1. W przypadku urządzeń MPL wyposażonych w aparaty elektryczne, eksploatający powinien zapewnić wykonywanie:

- 1) pomiarów rezystancji izolacji:

- a) nie rzadziej niż raz w roku – w przypadku urządzeń pracujących w pomieszczeniach lub strefach zagrożonych wybuchem, z wyziewami żrącymi, pracujących na otwartym powietrzu,
  - b) nie rzadziej niż raz na dwa lata – w przypadku urządzeń pracujących w warunkach innych niż wymienione w lit. a;
- 2) pomiarów rezystancji uziemień roboczych, o ile jest to wymagane, oraz skuteczności ochrony przeciwporażeniowej:
- a) nie rzadziej niż raz w roku – w przypadku urządzeń pracujących na otwartym powietrzu lub w pomieszczeniach bardzo wilgotnych, gorących lub z wyziewami żrącymi,
  - b) nie rzadziej niż raz na dwa lata – w przypadku urządzeń pracujących w warunkach innych niż wymienione w lit. a.

2. Niezależnie od pomiarów, o których mowa w ust. 1, powinny być wykonane także pomiary każdorazowo po wprowadzeniu zmian lub wykonaniu prac w instalacji elektrycznej, przestawieniu i zmontowaniu urządzenia MPL na nowym miejscu oraz we wszystkich przypadkach, gdy możliwe jest przypuszczenie, że stan izolacji lub ochrony przeciwporażeniowej uległ pogorszeniu lub wystąpiły uszkodzenia.

§ 23. 1. Eksploatujący urządzenia MPL przechowuje ich księgi rewizyjne i dzienniki konserwacji. W przypadku gdy w ciągu technologicznym pracuje kilka urządzeń MPL, księga rewizyjna i dziennik konserwacji powinny być prowadzone oddzielnie dla każdego takiego urządzenia.

2. Osoby obsługujące i konserwujące MPL powinny posiadać zaświadczenia kwalifikacyjne, jeżeli jest to wymagane odrębnymi przepisami.

3. Do obowiązków konserwującego urządzenie MPL należy, w szczególności:

- 1) przestrzeganie instrukcji obsługi i konserwacji;
- 2) dokonywanie przeglądów konserwacyjnych, w tym sprawdzanie:
  - a) stanu technicznego mechanizmów napędowych, układów hamulcowych oraz cięgien nośnych i ich zamocowań,
  - b) działania elementów bezpieczeństwa i ograniczników ruchowych,
  - c) działania urządzeń sterowniczych, sygnalizacji i oświetlenia,
  - d) prawidłowości obsługi urządzenia;

- 3) przeprowadzanie przeglądów konserwacyjnych co 12 miesięcy, jeżeli w instrukcji obsługi i konserwacji nie ustalono innych terminów;
- 4) odnotowywanie z podaniem daty i potwierdzanie podpisem w dzienniku konserwacji wyników przeglądów i wykonywanych czynności.

§ 24. Eksploatacja urządzenia MPL w pobliżu napowietrznych linii elektroenergetycznych może się odbywać pod warunkiem zachowania minimalnych odległości określonych w przepisach dotyczących tych linii.

§ 25. 1. Urządzenie MPL musi być eksploatowane wyłącznie z przeznaczeniem określonym przez wytwórcę.

2. Obsługujący urządzenie MPL powinien pozostawać w ciągłym kontakcie z osobą kierującą ładunkiem w przypadku braku możliwości obserwacji drogi, jaką pokonuje ładunek.

3. W przypadku, gdy ładunek ma być podniesiony przez dwa lub więcej urządzeń MPL, instrukcja, o której mowa w ust. 3, powinna zawierać procedurę zapewniającą koordynację współpracujących urządzeń MPL.

§ 26. 1. Przed rozpoczęciem użytkowania urządzenia MPL, obsługujący powinien dokonać oględzin i określić:

- 1) stan techniczny konstrukcji poszczególnych elementów zespołu technologicznego;
- 2) prawidłowość działania sterowania indywidualnego i centralnego uwzględniającego uzależnienia wynikające z pracy danego elementu lub zespołu elementów w ciągu transportowym, pozwalającego na bezpieczną eksploatację;
- 3) dobór zawiesi z uwzględnieniem rodzaju i wartości przewidywanych obciążeń, miejsc uchwytu, sposobu podwieszania ładunku oraz warunków środowiskowych.

2. Konstrukcja urządzeń MPL powinna umożliwiać:

- 1) ustawienie ich w pozycji bezpiecznej w przypadku przerwy w zasilaniu;
- 2) awaryjne wyłączenie ciągu technologicznego z wyznaczonych miejsc poza stanowiskiem sterowniczym;
- 3) wyłączenie sterowania centralnego i sterowanie ze stanowiska indywidualnego dla dokonania korekty położenia, przeprowadzania napraw i badań technicznych;

4) sterowanie z odrębnego stanowiska, w przypadku gdy element ciągu technologicznego wykonuje czynności robocze niezwiązane z pracą w tym ciągu technologicznym.

3. Urządzenia MPL znajdujące się w linii nabrzeża lub przekraczające ją powinny być wyposażone w odpowiednie światła nawigacyjne.

4. Do konserwującego urządzenia MPL należy sprawdzenie działania systemu uzależnień i blokad oraz działania systemu załączania i wyłączania ciągu transportowego oraz działania elementów bezpieczeństwa.

§ 27. W toku eksploatacji urządzeń MPL, UDT przeprowadza:

- 1) czynności odbiorcze – przed wydaniem pierwszej decyzji zezwalającej na eksploatację urządzenia;
- 2) badania okresowe – nie rzadziej niż w terminach uzgodnionych z organem dozoru jądrowego dla każdego urządzenia objętego rozporządzeniem;
- 3) badania doraźne – wynikające z bieżących potrzeb, w tym:
  - a) kontrolne – wykonywane w ramach nadzoru nad przestrzeganiem przepisów z zakresu bezpieczeństwa eksploatacji urządzeń i obejmujące czynności określone w określone w dokumentacji projektowej,
  - b) eksploatacyjne,
  - c) powypadkowe lub poawaryjne.

§ 28. 1. Zgłaszający urządzenie MPL do badań przedkłada, w zależności od rodzaju badania, odpowiednią dokumentację w zakresie niezbędnym do wykonania badania.

2. Urządzenie MPL przedstawione do badań powinno być całkowicie zmontowane, sprawne technicznie w stanie gotowym do eksploatacji, zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu i instrukcji eksploatacji.

3. Eksploatujący, zgłaszając urządzenie MPL do badań, powinien zapewnić odpowiednie i bezpieczne warunki pracy oraz wyposażenie pomiarowo-badawcze niezbędne do przeprowadzenia badania.

4. Badania urządzenia MPL przeprowadzane u eksploatującego powinny być wykonywane z udziałem obsługującego oraz konserwującego urządzenie, w obecności przedstawiciela eksploatującego.

§ 29. 1. Badanie okresowe urządzeń MPL ma na celu sprawdzenie, czy:

- 1) zrealizowano zalecenia z poprzedniego badania;
- 2) nie powstały uszkodzenia lub zmiany stanu mające wpływ na bezpieczeństwo eksploatacji;
- 3) są zainstalowane i pracują prawidłowo elementy bezpieczeństwa i urządzenia ochronne;
- 4) napisy ostrzegawcze, instrukcje i informacje są umieszczone na urządzeniu MPL oraz czy są czytelne i zrozumiałe.

2. Podczas badania okresowego urządzenia MPL, UDT sprawdza:

- 1) księgę rewizyjną;
- 2) dziennik konserwacji;
- 3) protokoły pomiarów elektrycznych wykonane przez podmiot posiadający uprawnienia wymagane odrębnymi przepisami – w zakresie terminów ważności;
- 4) zaświadczenia kwalifikacyjne konserwujących i obsługujących.

3. Jeżeli program prób i badań ustalony przez wytwórcę nie przewiduje inaczej, to zakres badania okresowego MPL powinien obejmować, co najmniej:

- 1) oględziny w miejscach dostępnych;
- 2) przeprowadzenie prób funkcjonowania w zmontowanej wersji montażowej z obciążeniem wystarczającym dla stwierdzenia, że układy sterujące, elementy bezpieczeństwa i urządzenia ochronne działają prawidłowo;
- 3) sprawdzenie opisów i oznaczeń dźwigni i urządzeń sterowniczych, czy są zgodne z instrukcją eksploatacji, a ruchy robocze są prawidłowe.

§ 30. 1. Badanie doraźne eksploatacyjne ma na celu sprawdzenie, czy naprawa, modernizacja lub wymiana elementu, demontaż i ponowny montaż urządzenia MPL nie mają wpływu na ich bezpieczną eksploatację.

2. Badanie doraźne eksploatacyjne przeprowadza się w następujących przypadkach:

- 1) po wymianie:
  - a) cięgien nośnych,

- b) urządzeń chwytających,
  - c) zespołu napędowego lub elementów zespołu napędowego, działającego na zasadzie sprzężenia ciernego,
  - d) mechanizmu podnoszenia lub mechanizmu zmiany wysięgu,
  - e) elementów bezpieczeństwa, w szczególności ogranicznika prędkości, urządzeń chwytających, ogranicznika obciążenia lub systemu ryglowania,
- 2) po naprawie mechanizmu podnoszenia lub mechanizmu zmiany wysięgu,
  - 3) po naprawie konstrukcji nośnej lub jego elementów,
  - 4) po każdej modernizacji
    - uzgodnionej z UDT;
  - 5) uzasadnionych niewłaściwym stanem technicznym urządzenia.

3. Podczas badania doraźnego eksploatacyjnego urządzenia MPL UDT sprawdza:

- 1) księgę rewizyjną i dziennik konserwacji;
- 2) protokoły pomiarów elektrycznych wykonane przez podmiot posiadający uprawnienia wymagane odrębnymi przepisami – w zakresie terminów ważności;
- 3) zaświadczenia kwalifikacyjne konserwujących i obsługujących;
- 4) niezbędne rysunki i obliczenia;
- 5) niezbędne schematy elektryczne, hydrauliczne oraz pneumatyczne;
- 6) dokumentację uzupełniającą, o której mowa w § 16 ust. 3.

4. Zakres badania doraźnego eksploatacyjnego urządzenia MPL obejmuje co najmniej:

- 1) sprawdzenie prawidłowości zainstalowania i przeznaczenia, zgodnie z instrukcją eksploatacji;
- 2) przeprowadzenie prób funkcjonowania w zainstalowanej wersji montażowej, z obciążeniem wystarczającym do stwierdzenia, że sterowanie i ruchy robocze, mechanizmy i elementy bezpieczeństwa oraz ochronne działają prawidłowo;

3) przeprowadzenie prób z przeciążeniem lub prób równoważnych przed rozpoczęciem eksploatacji.

5. Badanie doraźne eksploatacyjne urządzenia MPL ma na celu potwierdzenie:

- 1) zgodności z przedłożoną dokumentacją projektową;
- 2) prawidłowości montażu i przeznaczenia zgodnie z instrukcją eksploatacji i przepisami o dozorcze technicznym;
- 3) umieszczenia w sposób czytelny i zrozumiały napisów ostrzegawczych oraz istnienia informacji i instrukcji dotyczących urządzenia.

§ 31. 1. Badanie doraźne kontrolne urządzenia MPL ma na celu sprawdzenie w szczególności, czy:

- 1) zrealizowano zalecenia z poprzednich badań;
- 2) nie powstały uszkodzenia lub zmiany stanu mające wpływ na bezpieczeństwo eksploatacji;
- 3) elementy bezpieczeństwa i urządzenia ochronne są zainstalowane i pracują prawidłowo;
- 4) napisy ostrzegawcze, instrukcje i informacje są umieszczone na urządzeniu oraz są czytelne i zrozumiałe.

2. Zakres badania doraźnego kontrolnego urządzenia MPL obejmuje:

- 1) oględziny w miejscach dostępnych;
- 2) przeprowadzenie prób funkcjonowania w zainstalowanej wersji montażowej, bez obciążenia.

3. W przypadkach uzasadnionych stanem bezpieczeństwa urządzenia MPL, zakres badania doraźnego kontrolnego może być rozszerzony przez UDT po uzgodnieniu z organem dozoru jądrowego.

§ 32. 1. Badanie doraźne powypadkowe lub poawaryjne ma na celu określenie stanu technicznego urządzenia MPL oraz przyczyn nieszczęśliwego wypadku lub niebezpiecznego uszkodzenia związanego z jego eksploatacją.

2. Badanie, o którym mowa w ust. 1, UDT przeprowadza po otrzymaniu zawiadomienia lub informacji dotyczącej niebezpiecznego uszkodzenia lub nieszczęśliwego wypadku związanego z eksploatacją urządzenia MPL.

3. Zakres dokumentacji wymaganej do przeprowadzenia badania, o którym mowa w ust. 1, oraz zakres tego badania ustala UDT.

§ 33. UDT w ramach badań, o których mowa w § 18 ust. 2 pkt 3 i § 30 ust. 5 pkt 3, przeprowadza próbę statyczną lub dynamiczną.

§ 34. 1. Próba statyczna urządzenia MPL jest wykonywana z przeciążeniem utrzymywanym w czasie określonym w dokumentacji projektowej.

2. Wielkość przeciążenia podczas próby statycznej odpowiada udźwigowi urządzenia MPL powodującemu największe obciążenie konstrukcji nośnej, pomnożonemu przez współczynnik, którego wartość przyjmuje się jako:

1) 1,5 – dla urządzeń z napędem ręcznym,

2) 1,25 – dla pozostałych urządzeń

– o ile zastosowane uznane specyfikacje techniczne nie określają inaczej.

3. W przypadku gdy jest to wymagane szczególną konstrukcją urządzenia MPL, należy sprawdzać odkształcenia konstrukcji nośnej w celu upewnienia się, czy ustalone wartości graniczne nie będą przekroczone.

4. Po zakończeniu próby należy potwierdzić, czy nie nastąpiły żadne uszkodzenia ani trwałe odkształcenia urządzenia MPL.

§ 35. 1. Próbę dynamiczną urządzenia MPL przeprowadza się z przeciążeniem, wykonując ruchy robocze pojedyncze oraz kojarzone, zgodnie z instrukcją eksploatacji.

2. Próba powinna być przeprowadzona przy takich prędkościach roboczych, które nie zagrażają bezpieczeństwu przeprowadzania badania.

3. Wielkość przeciążenia powinna odpowiadać udźwigowi urządzenia MPL powodującemu największe obciążenie konstrukcji nośnej, pomnożonemu przez współczynnik, którego wartość przyjmuje się jako 1,1, o ile zastosowane uznane specyfikacje techniczne nie określają inaczej.

4. Po zakończeniu próby należy potwierdzić, czy sterowanie urządzenia MPL i ruchy robocze, elementy bezpieczeństwa i urządzenia ochronne funkcjonują prawidłowo oraz czy po jej zakończeniu nie nastąpiły żadne uszkodzenia lub trwałe odkształcenia.

§ 36. UDT powinien przeprowadzić inne badania z przeciążeniem, o ile zostały określone w dokumentacji projektowej.

Rozdział 5

Naprawa lub modernizacja

§ 37. 1. Naprawa lub modernizacja urządzenia MPL powinna być dokonana zgodnie z art. 37d ust. 2 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe, przez naprawiającego lub modernizującego uprawnionego przez UDT.

2. Wykonanie naprawy lub modernizacji powinno być pisemnie potwierdzone przez wykonawcę.

3. Po zakończeniu naprawy lub modernizacji urządzenia MPL, należy przeprowadzić badanie doraźne eksploatacyjne, zgodnie z § 30.

Rozdział 6

Likwidacja

§ 38.1. Likwidacja urządzenia MPL objętych niniejszym rozporządzeniem odbywa się zgodnie z § 3.

Rozdział 7

Przepis końcowe

§ 39. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER GOSPODARKI

UZASADNIENIE

Uwzględniając stopień zagrożenia dla bezpiecznego funkcjonowania i eksploatacji elektrowni jądrowej związany z wpływem promieniowania jonizującego, Minister Gospodarki zgodnie z upoważnieniem ustawowym zawartym w art. 8 ust. 5a ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorcze technicznym (Dz. U. Nr 122, poz. 1321, z późn. zm.), określa w drodze niniejszego rozporządzenia warunki techniczne dozoru technicznego, o których mowa w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 5 ust. 4 ustawy o dozorcze technicznym, w zakresie projektowania, wytwarzania – w tym wytwarzania materiałów i elementów, eksploatacji, naprawy, modernizacji i likwidacji, w szczególności zaś wymagania dotyczące konstrukcji, obliczeń wytrzymałościowych, budowy, osprzętu, oznaczeń, materiałów i elementów, zakresu badań technicznych urządzeń, materiałów i elementów, terminów badań okresowych, rodzaju dokumentacji niezbędnej do objęcia dozorem i potwierdzenia kwalifikowania oraz wykonania połączeń nierozłącznych, przeróbki plastycznej i obróbki cieplnej, kwalifikowania i wykonywania badań nieniszczących oraz obsługi i konserwacji.

Urządzeniami wymagającymi określenia warunków technicznych dozoru technicznego są te maszyny do przemieszczania ładunków w elektrowni jądrowej określone w § 1 pkt 1 i 2 rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia ..... w sprawie rodzajów urządzeń technicznych lub urządzeń podlegających dozorowi technicznemu w elektrowni jądrowej.

Wymienione rodzaje urządzeń technicznych lub urządzeń obejmują: wyładowarki wagonów, wywrotnice wagonów, ładowarki, przenośniki taśmowe podwieszane, podajniki, przenośniki, urządzenia transportowe dla ładunków luzem. Zgodnie z art. 36c pkt 3 ustawy – Prawo atomowe w elektrowni jądrowej, stanowią jej systemy lub elementy konstrukcji lub wyposażenia w zależności od realizowanej funkcji.

W obowiązujących obecnie polskich przepisach normatywnych tj. ustawie o dozorcze technicznym oraz rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu (Dz. U. Nr 120, poz. 1021, z późn. zm.), nie były określone wymagania wydania przez ministra właściwego do spraw gospodarki odpowiednich warunków technicznych oraz wskazane rodzaje urządzeń technicznych podlegające dozorowi technicznemu w elektrowniach jądrowych biorąc pod uwagę realizowane przez te urządzenia funkcje bezpieczeństwa. Wynikało to z braku konieczności

objęcia kontrolą tego typu urządzeń technicznych lub urządzeń wobec braku tego typu budowli technicznych w Polsce.

W art. 7a ustawy – Prawo atomowe ustawodawca wprowadza pojęcie funkcji bezpieczeństwa jako funkcji, którą dla zapewnienia bezpieczeństwa wypełnia system lub element konstrukcji lub wyposażenia obiektu jądrowego w elektrowni jądrowej, w tym urządzenia techniczne lub urządzenia stwarzające inne niż określone w art. 4 pkt 1 ustawy o dozorze technicznym zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego oraz mienia i środowiska, a w szczególności powodowane promieniowaniem jonizującym.

Projekt obiektu jądrowego, w tym urządzeń technicznych instalowanych i eksploatowanych w elektrowni jądrowej, powinien zawierać rozwiązania, które umożliwiają jego pewną, stabilną, łatwą i bezpieczną w zarządzaniu eksploatację, ze szczególnym uwzględnieniem czynników związanych ze współdziałaniem człowieka i eksploatowanych systemów oraz elementów konstrukcji i wyposażenia, w tym urządzeń, o których mowa w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 5 ust. 4 ustawy o dozorze technicznym.

Bez względu na przyjęty w przyszłości wariant technologiczny reaktora jądrowego, projektowane systemy lub elementy konstrukcji lub wyposażenia, w tym urządzenia, o których mowa w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 5 ust. 4 ustawy o dozorze technicznym, muszą zapewniać przeciwdziałanie skutkom możliwych awarii urządzeń i potencjalnych błędów ludzkich. Dotyczy to w szczególności wszystkich zainstalowanych i eksploatowanych w elektrowni jądrowej maszyn do przemieszczania ładunków, które pełnią zasadniczą rolę utrzymania bezpiecznej pracy, w szczególności reaktora jądrowego. Odbywa się to przez właściwy dobór materiałów, zapewnienie jakości w fazie projektowania, budowy i eksploatacji a także kontrolę odchyłeń od normalnej eksploatacji i wykrywanie uszkodzeń oraz zapewnienie stałego nadzoru zarówno przez eksploatującego jak i dozór techniczny.

Urząd Dozoru Technicznego w zakresie swoich kompetencji wraz organami dozoru jądrowego oraz innymi organami, o których mowa w art. 66 ust. 3 ustawy – Prawo atomowe będzie kontrolować wykonawców i dostawców systemów oraz elementów konstrukcji i wyposażenia obiektu jądrowego, a także wykonawców prac prowadzonych przy budowie, wyposażeniu, rozruchu, eksploatacji i likwidacji obiektu jądrowego w zakresie systemów, elementów i prac istotnych ze względu na bezpieczeństwo jądrowe i ochronę radiologiczną oraz bezpieczne

funkcjonowanie urządzeń, o których mowa w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 5 ust. 4 ustawy o dozorze technicznym.

Projekt rozporządzenia podlega notyfikacji w trybie określonym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie

Projektowana regulacja będzie miała znaczenie dla:

- 1) Urzędu Dozoru Technicznego wykonującego dozór techniczny w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorcze technicznym (Dz. U. Nr 122, poz. 1321, z późn. zm.) w elektrowni jądrowej,
- 2) Ministerstwa Gospodarki,
- 3) Państwowej Agencji Atomistyki,
- 4) Głównego Inspektora Pracy,
- 5) inwestora,
- 6) jednostki organizacyjnej wykonującej działalność związaną z narażeniem, polegającą na budowie, rozruchu, eksploatacji lub likwidacji elektrowni jądrowej,
- 7) podmiotów działających jako projektujący, wytwarzający, eksploatujący, naprawiający modernizujący urządzenia techniczne lub urządzenia techniczne w rozumieniu ustawy o dozorcze technicznym,
- 8) podmioty wymienione w art. 36k ust. 4 oraz 37 ust. 4 pkt 1 i 2 ustawy z dnia ..... o zmianie ustawy – Prawo atomowe oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr ..., poz. ...).

2. Konsultacje

Projekt rozporządzenia zostanie przekazany w ramach konsultacji społecznych do opinii przez podmioty wymienione w pkt 1.

Projekt zostanie zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Nie przewiduje się wydatków budżetowych związanych z realizacją rozporządzenia. Wystąpi wzrost dochodów budżetu Państwa z tytułu wpłat części zweryfikowanego zysku Urzędu Dozoru Technicznego wynikający z wykonywania czynności dozoru technicznego w zakresie określonym niniejszym rozporządzeniem.

Zapewnienie bezpiecznego funkcjonowania urządzeń technicznych lub urządzeń jako elementu bezpieczeństwa publicznego w celu zminimalizowania zdarzeń związanych z nieszczęśliwymi wypadkami i niebezpiecznymi uszkodzeniami, zaliczane jest do kategorii efektów niewymiernych.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Projektowana regulacja nie będzie miała znaczącego wpływu na rynek pracy, nie mniej jednak do wykonywania czynności dozoru technicznego przez Urząd Dozoru Technicznego będzie konieczne dodatkowe zatrudnienie wyspecjalizowanych i wysoko kompetentnych inspektorów dozoru technicznego, co będzie uzależnione od rodzaju wybranej technologii jądrowej.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw. Wprowadzane projektem rozporządzenia regulacje mają na celu zapewnienie bezpiecznego funkcjonowania

instalowanych i eksploatowanych urządzeń technicznych lub urządzeń w elektrowniach jądrowych, przez identyfikację zagrożeń stwarzających nie akceptowalne społecznie i publicznie ryzyko począwszy od projektowania do późniejszej eksploatacji.

Działania wykonywane przez urząd Dozoru Technicznego nie zwalniają jednak projektujących, wytwarzających, eksploatujących, naprawiających i modernizujących urządzenia techniczne lub urządzenia w elektrowni jądrowej od odpowiedzialności za ich jakość i stan techniczny.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Projektowane rozporządzenie będzie miało wpływu na rozwój regionalny.

7. Wpływ regulacji na stan środowiska

Projektowane rozporządzenie będzie miało wpływ na stan środowiska przez osiągnięcie odpowiednich warunków eksploatacji, zapobieganie awariom i łagodzenie ich skutków, czego wynikiem jest ochrona pracowników i ludności przed zagrożeniami wynikającymi z promieniowania jonizującego z elektrowni jądrowych.

8. Źródła finansowania

Projekt nie pociąga za sobą obciążenia budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego.